

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Острозька академія»
Економічний факультет
Кафедра фінансів, обліку і аудиту

Кваліфікаційна робота

на здобуття освітнього ступеня магістра

на тему: **«ОБЛІК, АУДИТ І АНАЛІЗ ГРОШОВИХ КОШТІВ
ПІДПРИЄМСТВА»**

Виконав: студент 2 курсу, групи ЗМОА-61
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
освітньо-професійної програми
«ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Шугайло Максим Миколайович

Керівник – доктор економічних наук, професор
Мамонтова Наталія Анатоліївна
Рецензент
Рутковська Олена Ігорівна

"РОБОТА ДОПУЩЕНА ДО ЗАХИСТУ"

Завідувач кафедри фінансів,
обліку і аудиту _____ (проф., д.е.н. Дем'янчук О.І.)
(підпис)

Протокол № _____ від « ____ » _____ 2024 р.

Острог – 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ	7
1.1. Обліково-економічна сутність грошових коштів	7
1.2. Підходи до класифікації грошових коштів та її використання для потреб обліку і аудиту	11
1.3. Завдання та джерела інформації для аналізу та аудиту грошових коштів	15
1.4. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту грошових коштів	20
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ПАТ «ТРАНС ОІЛ».....	24
2.1. Методика та організація обліку готівки в касі підприємства	24
2.2. Синтетичний та аналітичний облік грошових коштів на рахунках в банку	29
2.3. Відображення інформації про грошові кошти у фінансовій звітності та їх аналіз.....	37
2.4. Методика аудиту грошових коштів підприємства ПАТ "ТРАНС ОІЛ".....	41
РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ПАТ "ТРАНС ОІЛ".....	46
3.1. Використання методів аналізу грошових коштів в управлінні підприємством..	46
3.2. Внутрішній аудит грошових коштів ПАТ «ТРАНС ОІЛ» та його організаційне забезпечення.....	49
3.3. Зарубіжний досвід обліку грошових коштів та можливості його використання в Україні.....	64
ВИСНОВКИ.....	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	75
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Становлення ринкової економіки в Україні, розвиток фінансово-господарських зв'язків між суб'єктами підприємницької діяльності, поява новітніх форм платіжних засобів, упровадження інформаційних технологій зумовили необхідність удосконалення обліку. Його реформування покликане адаптувати вітчизняну практику до вимог міжнародних стандартів та створити якісне інформаційне підґрунтя для прийняття управлінських рішень, спрямованих на забезпечення ліквідності підприємства в коротко- та довгостроковій перспективі. Саме грошові кошти та їх еквіваленти, як найважливіша ланка системи кругообігу ресурсів, формують базис для підвищення платоспроможності господарюючого суб'єкта.

В Україні на сьогодні при визначенні грошових потоків слід керуватися НПСБО 1, де під грошовими потоками розуміють різницю між отриманими й виплаченими підприємством коштами за визначений термін, тобто як суму надлишку (нестачі) грошових ресурсів.

Грошові кошти – це кошти у вигляді грошей, які знаходяться в касі підприємства, на рахунках в установах банку, в акредитивах, у підзвітних осіб та па депозитах до запитання.

У світовій практиці велика увага приділяється вивченню і прогнозу руху грошових коштів, що пов'язано з проблемами нестачі готівки через об'єктивну нерівномірність надходжень і виплат або в результаті непередбачених обставин. Незважаючи на причину відсутності готівки у підприємства, правомірно твердити про негативні наслідки такого явища. Так, відсутність мінімально необхідного запасу грошових коштів у підприємства свідчить про серйозні фінансові труднощі. Разом із цим надмірна їх величина призводить до збиткової діяльності у результаті інфляції та знецінення грошей, втраченої можливості їх вигідного розміщення й одержання додаткового доходу. У зв'язку із цим виникає необхідність оцінювання руху грошових потоків підприємства.

Дослідженню питань обліку та аналізу грошових коштів і грошових потоків у ринкових умовах присвячені праці відомих вітчизняних та зарубіжних економістів, зокрема, С.Л. Берези, М.Т. Білухи, Ф.Ф. Бутинця, Ю.А. Вериги, С.Ф. Голова, Н.Г. Горицької, О.М. Губачової, Г.Г. Кірейцева, М.В. Кужельного, Н.М. Малюги, Є.В. Мниха, М.С. Пушкаря, В.В. Сопка, Б. Коласса, М.Р. Метью, В.В. Палія, А.М. поддєрьогіна, М.Б. Перера, Я.В. Соколова та інших.

Мета роботи є вдосконалення та розвиток організації та методики ведення обліку, аналізу та аудиту грошових коштів на підприємстві.

Для досягнення поставленої мети було сформульовано та вирішено такі завдання:

дослідити економіко-правові засади здійснення операцій з грошовими коштами;

ознайомитися з економічною суттю грошових коштів підприємства;

визначити класифікацію грошових коштів підприємства;

проаналізувати управління грошовими коштами підприємства та дати прогноз динаміці його ринкової вартості;

дослідити ефективність використання грошових коштів ПАТ «ТРАНС ОІЛ»;

розібрати основні показники діяльності ПАТ «ТРАНС ОІЛ»;

сформувати методику економічного аналізу грошових коштів ПАТ «ТРАНС ОІЛ»;

оцінити використання грошових коштів та її вплив на результати роботи ПАТ «ТРАНС ОІЛ»;

визначити організацію і методику обліку грошових коштів ПАТ «ТРАНС ОІЛ»;

проаналізувати Порядок відображення в фінансовому обліку грошових коштів ПАТ «ТРАНС ОІЛ»;

скласти звітності за обраним об'єктом з використанням вітчизняного і зарубіжного досвіду та сучасних систем управління та обліку;

розглянути та дослідити організацію і методику аудиту грошових коштів ПАТ «ТРАНС ОІЛ»;

визначити вплив системи аудиту в Україні на стан внутрішнього контролю на підприємстві;

оцінити організацію аудиту грошових коштів на ПАТ «ТРАНС ОІЛ»;

розглянути методикау аудиту грошових коштів на ПАТ «ТРАНС ОІЛ».

Об'єктом досліджень є процес організації обліку та аудиту грошових коштів на підприємстві.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних принципів та методик ведення обліку, аналізу та аудиту грошових коштів на досліджуваному підприємстві.

У роботі використовувалися загальнонаукові методи, основані на системному підході до розкриття питань теорії, методики й організації обліку та аудиту грошових коштів на підприємстві. Теоретичні аспекти обліку та аудиту грошових коштів досліджувалися із застосуванням методів індукції і дедукції, за допомогою яких конкретизовано економіко-правову сутність цих об'єктів. Історичний та логічний методи, а також метод порівняння використано під час удосконалення порядку обліку грошових коштів, відображення їх у фінансовій звітності підприємства. Методи причинно-наслідкового зв'язку та абстрактно-логічний використовувалися для дослідження класифікації грошових коштів для потреб обліку та аудиту; метод спостереження.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що їхнє використання дає змогу забезпечити адекватність, структурованість та логічність відображення в обліку грошових коштів; підвищити достовірність, оперативність та релевантність інформації, що міститься у звітних формах; покращити якість інформації, продукуюваної системою бухгалтерського обліку та аудиту для потреб управління.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ

1.1. Обліково-економічна сутність грошових коштів

Успішне фінансування підприємства в ринкових умовах можливо лише за умови здійснення безперервного руху грошових коштів – їх знаходження (притік) і вибуття (відтік), забезпечення наявності постійно вільного залишку на рахунках у банку.

Початковою і кінцевою ланкою кругообігу засобів, який включає придбання товарів, виробництво продукції, виконання робіт, надання послуг, а також їх продаж і отримання виручки, виступають грошові кошти, які є найбільш ліквідними активами.

Господарська діяльність складається з багатьох господарських операцій, що є певними моментами безперервних змін коштів господарства або джерел їх утворення. Під час цієї діяльності у підприємства виникають найрізноманітніші господарські зв'язки і розрахунково-платіжні відносини з постачальниками матеріальних цінностей, підрядчиками, покупцями і замовниками своєї продукції, транспортними організаціями, фінансовими установами, працівниками фірми та іншими (як юридичними так і фізичними) особами.

Кошти, що їх використовують для розрахунків, виконуючи функцію міри вартості, засобу обігу, засобу платежу, здійснюють безперервний кругообіг (гроші – товар – виробництво – товар – гроші), повертаються при цьому до своєї первісної форми у вигляді виручки після реалізації продукції, тобто у вигляді грошових коштів.

Гроші виділяються з усього товарного світу і являють собою товар особливого роду, за яким закріплюється роль – виражати вартість усіх інших товарів і служити універсальним засобом обміну, тобто виступати в ролі загального еквівалента, який призначений для вимірювання та обслуговування руху валового продукту. За

грошима закріплюється властивість бути втіленням суспільної природи всього товарного світу. Це означає наступне: варто було тільки товару бути обміненим на гроші, то тим самим визнавався громадський характер праці, втілений в цьому товарі, тобто доводилася необхідність цього товару покупцеві як представнику суспільства. Поява грошей істотно спростило товарообмін, призвело до зменшення витрат часу і коштів для пошуку контрагентів (продавців або покупців).

Грошовим коштам належить значне місце в життєдіяльності підприємств, установ, організацій. Грошові кошти виступають важливим відокремленим об'єктом системи бухгалтерського обліку і, водночас, грошовим вимірником для інших облікових об'єктів. В економічній літературі грошові кошти трактують по-різному: як економічні відносини між суб'єктами господарювання, як товар, титул вартості, загальний еквівалент тощо [1].

Отже, однозначного визначення певної категорії не існує, кожен автор інтерпретує її по-своєму.

Особливості грошових коштів, як об'єктів бухгалтерського обліку та аудиту, можуть бути виявлені лише виходячи з їх економічної суті та з врахуванням понять, вироблених економічною наукою протягом останніх століть. У цьому контексті слід окремо зацентувати увагу на наукових підходах до дефініції грошей та грошових коштів, синтезувавши багатолітні дослідження науковців, спрямовані на вивчення цих термінів на макро- та мікроекономічному рівнях. Ця необхідність викликана, як тісним взаємозв'язком макро- та мікроекономіки, як окремих економічних наук, так і самих категорій грошей та грошових коштів.

Гроші – це одне з найбільш грандіозних відкриттів людства на протязі його існування. Являючись найбільш вагомим чинником стабільного функціонування ринкової економіки, гроші прямо впливають на стабільність економічного розвитку країни, сприяючи максимальному використанню потужностей підприємств, повній зайнятості населення тощо. Саме ефективно діюча грошова система є та платформа, на якій тримається весь кругообіг доходів та видатків, як економіки країни на макрорівні так і економіки підприємств на мікрорівні.

Як визначено Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» грошові кошти – це готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання [2].

Готівка (готівкові кошти) – це грошові знаки національної валюти України – банкноти та монети.

Еквіваленти грошових коштів – короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються в певні суми грошових коштів і які характеризуються незначним ризиком вартості.

Кошти на рахунках в банку – це кошти, які становлять понад ліміт готівки каси, і зберігаються на рахунках в банківських установах.

Депозити до запитання – це кошти, що знаходяться на поточних, бюджетних рахунках, на кореспондентських рахунках комерційних банків і використовуються власниками залежно від потреби в цих коштах.

У складі грошових коштів згідно Інструкції про застосування плану рахунків наявні і грошові документи, і грошові кошти в дорозі, а також електронні гроші [3].

Грошовими документами вважають документи, що знаходяться в касі підприємства: оплачені путівки в санаторії, пансіонати і будинки відпочинку; поштові марки; проїзні квитки тощо.

Гроші, здані до банку або інкасатором, але не зараховані на поточний рахунок (до 24-ої години наступного дня), є грошовими коштами в дорозі.

Електронні гроші – це одиниці вартості, які зберігаються на електронному пристрої, приймаються як засіб платежу іншими особами, ніж особа, яка їх випускає, і є грошовим зобов'язанням цієї особи, що виконується в готівковій або безготівковій формі. При цьому з метою бухгалтерського обліку не визнаються електронними грошима наперед оплачені картки одноцільового використання: дисконтні картки торговців, картки автозаправних станцій, квитки для проїзду в міському транспорті тощо, які приймаються як засіб платежу виключно їх емітентами [3].

Різноманітність і складність виробничих відносин, які втілюються в грошах, визначають множинність форм прояву самих грошей. Кожна з таких форм дістала назву функції грошей. Функція грошей – це певна дія чи

«робота» грошей щодо обслуговування руху вартості в процесі суспільного відтворення (рис. 1.1).

У функції міри вартості гроші виражають суспільно необхідні витрати праці, втілені в товарі. Грошовий вираз вартості товару – це його ціна. У функції засобу обміну гроші виступають посередниками між продавцями і покупцями, постійно переходячи з рук одних (покупців) в руки інших (продавців). Так як гроші у певних суб'єктів знаходяться швидкоплинно, то поступово золоті гроші стиралися, втрачаючи частину ваги, і в кінцевому результаті гроші з благородних металів були замінені паперовими грошима.

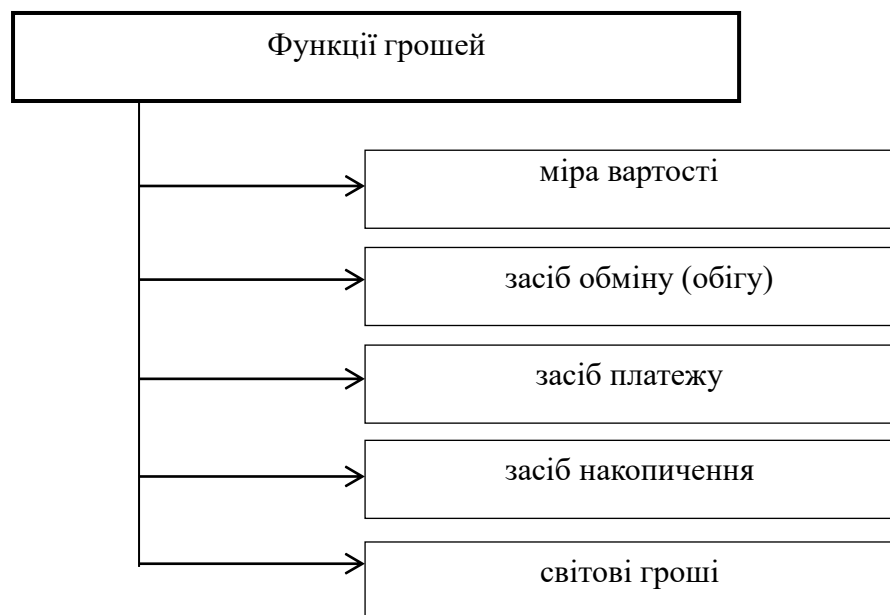

Рис. 1.1. Функції грошей

У функції засобу платежу не спостерігається зустрічного руху товарів і грошей, а має місце розрив у часі між отриманням економічних благ і рухом грошей на користь продавця.

У цій функції гроші використовуються при розрахунках за комунальні послуги, при отриманні заробітної плати, при погашенні заборгованості по кредиту.

У функції засобу накопичення гроші виступають як об'єкт збереження вартості і примноження багатства.

У ролі світових грошей спочатку виступало золото, а в сучасних умовах – ключові валюти світового господарства (американський долар, євро, англійський фунт стерлінгів, японська ієна).

Для оцінки результатів фінансової діяльності підприємств найбільш важливе значення мають три показники:

- дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- прибуток;
- потік грошових коштів.

1.2. Підходи до класифікації грошових коштів та її використання для потреб обліку і аудиту

Процес поділу предметів (процесів, явищ) на класи (групи, види тощо) за певними характеристиками має назву - класифікація. Тобто, це природний процес вивчення сутності предметів (явищ, процесів). Чимбільше виділяються особливості класифікації, тим вищий ступінь пізнання предметів, що вивчаються [4].

Більшість авторів у своїх дослідженнях звертають увагу не на грошові кошти, як самостійного об'єкта фінансового управління, а на класифікацію грошових потоків.

Основними ознаками класифікації грошових коштів є:

- форма існування: готівка та безготівкова грошові кошти;
- вид валюти: грошові кошти в національній валюті та грошові кошти в іноземних валютах (за видами валют).

Готівка – готівка у вигляді банкнот, монет, паперових грошей, файлів у пам'яті комп'ютера (якщо використовується без прямого зв'язку з банківськими рахунками). Безготівкові грошові кошти – грошові кошти на банківських рахунках, що експлуатуються для оплати, на взаємні платежі шляхом переміщення з одного рахунку на інший.

Грошові кошти в національній валюті – це готівкові кошти (як готівкові, так і безготівкові) у валюті, випущені певною країною, які в основному перебувають в обігу на території даної країни.

Грошові кошти в іноземній валюті – грошові кошти (як готівкові, так і безготівкові), що перебувають в обігу на території відповідної іноземної країни (група іноземних держав) та є її законним платіжним засобом.

На сьогоднішній день немає єдиного чіткого підходу до поділу грошових коштів за класифікаційними ознаками.

Більшість науковців зумовлюють наступну класифікацію:

За кругообігом: початкові грошові кошти; прирощені грошові кошти.

За характером використання: грошові кошти, які присутні в обігу, готівкові грошові кошти; безготівкові грошові кошти.

За правом власності: позичені грошові кошти, надані кошти, власні кошти підприємницької структури.

За видатками або напрямками використання у складі фінансових ресурсів відносять: кошти спрямовані на витрати розвитку економіки підприємства, надання благодійної допомоги, соціально-культурних заходів, обслуговування залучених фінансових ресурсів та інші витрати підприємства.

За напрямками використання грошових коштів: утворення фонду споживання, поповнення фонду відшкодування, формування фонду нагромадження.

За джерелами залучення: позикові ресурси, що залучають з внутрішніх джерел (внутрішня кредиторська заборгованість), позикові ресурси, що залучають із зовнішніх джерел.

За періодом залучення: позикові ресурси, що залучають на короткостроковий період (до 1 року) та на довгостроковий період (більше 1 року).

За формою забезпечення: гарантовані, незабезпечені, забезпечені заставою[5].

Класифікація грошових коштів, за твердженням професора В. В. Сопко, є вихідний елемент організації їх обліку, оскільки це дозволяє організувати їх відповідно до інформаційних потреб користувачів облікової інформації.

Виділяються дві особливості класифікації грошових коштів: за призначенням та за місцем зберігання. До першого пункту відносяться: кошти для обороту (оборотні) та для спеціального призначення (необоротні). До другого - готівка в банку, касі підприємства, у підзвітних осіб, у контрагентів (видані аванси), вкладені у еквіваленти, цінні папери тощо. Згодом ця класифікація також була розширена та доповнена ще двома ознаками: за джерелами надходження: власні, запозичені та залучені; за видами валют: національна та іноземна (долар США, євро) валюти.

Вищезазначені класифікаційні ознаки повинні бути доповнені двома допоміжними ознаками, які мають важливе значення при вирішенні окремих завдань з обліку, аналізу та аудиту:

Обмеження у напрямках використання: готівкові кошти без обмежень у напрямках використання – кошти з обмеженим використанням – готівкові кошти, які підприємство (установа, організація) може вживати для конкретної мети, наприклад, готівкові кошти, набуті як цільове фінансування; гуманітарна допомога у вигляді грошових коштів тощо; кошти, якими підприємство (установа, організація) може керувати без будь-яких обмежень на провадження господарської діяльності, наприклад, готівкою на поточних рахунках у банку. При аналізі фінансового стану підприємства надзвичайно важлива класифікація грошових коштів за вищенаведеним критерієм, оскільки суб'єкт господарювання повинен прагнути зменшити частку грошових коштів з обмеженим використанням у загальній грошовій масі. Найефективнішим засобом забезпечення зобов'язань суб'єкта господарювання є грошові кошти без обмежень у їх використанні, а велика кількість грошових коштів з обмеженнями на їх використання не свідчить про високу платоспроможність підприємства.

Місце зберігання: готівка в касі підприємства (установи, організації) - готівка, яка міститься в спеціально відведеному приміщенні або місці в межах встановленого ліміту залишку готівки; грошові кошти на банківських рахунках – кошти, які зберігаються на різних рахунках у банківських установах і можуть бути застосовні в будь-який час на вимогу власника рахунку; грошові кошти в пам'яті комп'ютерів на жорстких дисках – один з різновидів «електронних грошей» -

зберігається як файли в пам'яті комп'ютера, які виступають їх фізичним носієм; гроші на мікропроцесорі смарт-карт – один з різновидів «електронних грошей» – знаходяться на спеціально розроблених картках [6].

На основі узагальнення господарської практичної діяльності та професійної економічної літератури можливо створити раціональну класифікацію грошових потоків для підприємств за наступними ознаками: масштабом обслуговування фінансово-господарського процесу; видом фінансово-господарської діяльності; ступенем управління та з урахуванням процесу діяльності, за місцем зберігання, за обмеженістю у напрямках використання, за ступенем ділової активності, тощо. Рекомендована класифікація грошових коштів підприємства показана в табл 1.1.

Таблиця 1.1

Рекомендована класифікація грошових коштів підприємства	
Класифікаційна ознака	Найменування грошового потоку
1	2
1. Масштаб обслуговування фінансово-господарських процесів	1.1. Грошовий потік підприємства. 1.2. Грошовий потік кожного структурного підрозділу. 1.3. Грошовий потік окремої господарської операції. 1.4. Грошовий потік за системою. 1.5. Грошовий потік за сферою діяльності.
2. Вид фінансово-господарської діяльності	2.1. Грошовий потік від операційної діяльності. 2.2. Грошовий потік від інвестиційної діяльності. 2.3. Грошовий потік від фінансової діяльності. 2.4. Сукупний грошовий потік.
3. Напрямок руху	3.1. Вхідний грошовий потік (приплив). 3.2. Вихідний грошовий потік (відплив). 3.3. Мінімальне сальдо грошового потоку.
4. За ступенем управління	4.1. Релевантний грошовий потік. 4.2. Нерелевантний грошовий потік. 4.3. Контрольований грошовий потік. 4.4. Неконтрольований грошовий потік.
5. Форма здійснення	5.1. Безготівковий грошовий потік. 5.2. Готівковий грошовий потік.
6. Сфера обігу	6.1. Зовнішній грошовий потік. 6.2. Внутрішній грошовий потік.
7. Тривалість формування	7.1. Короткостроковий грошовий потік. 7.2. Довгостроковий грошовий потік.
8. Достатність обсягу	8.1. Надлишковий грошовий потік. 8.2. Оптимальний грошовий потік. 8.3. Дефіцитний грошовий потік.

9. Вид валюти	9.1. Грошовий потік в національній валюті. 9.2. Грошовий потік в іноземній валюті.
10. Передбачення	10.1. Плановий грошовий потік. 10.2. Неплановий грошовий потік.
11. Безперервність формування	11.1. Регулярний грошовий потік. 11.2. Дискретний грошовий потік.
12. Стабільність часткових інтервалів формування	Регулярний грошовий потік з рівномірними частковими інтервалами. Регулярний грошовий потік з нерівномірними частковими інтервалами
13. Оцінка в часі	13.1. Поточний грошовий потік 13.2. Майбутній грошовий потік
14. З урахуванням процесу діяльності	14.1. Грошовий потік процесу виробництва 14.2. Грошовий потік маркетингу 14.3. Грошовий потік соціальної сфери Грошовий потік стимулювання працівників (пайовиків)
15. За місцем зберігання	15.1. Грошові кошти в касі. 15.2. грошові кошти на рахунках в банках. 15.3. Електронні гроші
16. За обмеженістю у напрямках використання	16.1 Необмежені у використанні 16.2 Обмежені у використанні
17. За ступенем ділової активності	17.1. Активні гроші 17.2. Пасивні гроші

Наведені пропозиції дозволили удосконалити методичне забезпечення бухгалтерського обліку, економічного аналізу та аудиту операцій з грошовими коштами, сформувавши системний підхід до управління ризиками таких операцій в межах кожного елемента розрахунків, а їх групування сприяло розробці внутрішньої та удосконаленню фінансової звітності.

1.3. Завдання та джерела інформації для аналізу та аудиту грошових коштів

Розглянуті ознаки класифікації грошових коштів, особливо за місцем розміщення, є основою для налагодження ефективного обліку і аудиту на кожному підприємстві, на ПАТ «ТРАНС ОІЛ» зокрема.

Інформаційна система бухгалтерського обліку та аудиту з однієї сторони являється сукупністю засобів, методів та персоналу, а з іншої – комплексом інформаційних процесів (процедур), що функціонують з метою досягнення поставленої цілі, а також етапів (стадій) обробки інформації. На кожному з етапів

відбувається процес послідовного переходу інформації від джерела до споживача (користувача) [7].

При цьому початковим джерелом даних є господарські операції підприємства, в той час як кінцеві споживачі інформації можуть бути різними (як зовнішніми так і внутрішніми). В якості проміжних джерел інформації використовуються бухгалтерські первинні документи, облікові регістри, звітність тощо; проміжні споживачі інформації – контролери, аналітики, менеджери середньої та нижчої ланок та ін. Сама інформація при цьому модифікується, відбувається процес її обробки та контролю, який утворює замкнуте коло з циклічними повтореннями одних і тих же етапів (стадій).

Структура інформаційної системи як сукупність процесів, які забезпечують її роботу, а також етапів (стадій) бухгалтерського обліку та аудиту грошових коштів наведено в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2

Структура інформаційної системи

Процес в інформаційній системі	Етап бухгалтерського обліку	Етап аудиту грошових коштів
Збір даних	Документація	Отримання аудиторських доказів
Введення даних	Складання облікових регістрів	Отримання аудиторських доказів
Обробка даних	Складання облікових регістрів, Складання звітності	Отримання аудиторських доказів
Зберігання даних	Складання облікових регістрів	Отримання аудиторських доказів
Контроль	Всі етапи	Оцінка контрольних систем
Виведення даних	Складання звітності	Формування висновків

При цьому слід чітко розмежовувати облік і аудит як різні функції управління, які мають власні завдання, методи і прийоми та аудит як окрему функцію бухгалтерського обліку, яка реалізовується з використанням бухгалтерських методів та прийомів. Ці види аудиту не повинні замінити, а скоріше доповнювати один одного, оскільки, з однієї сторони, контрольні функції можуть виконуватися не в повному обсязі та з певним суб'єктивізмом, з іншої – запровадження тотального суцільного комплексного внутрішнього аудиту на всіх стадіях

облікового процесу є економічно недоцільним. Багато помилок та неточностей можуть бути виявлені бухгалтером особисто в результаті самоконтролю[8].

Операції, які відбуваються під час здійснення операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства є джерелом даних про ресурси (зокрема й грошові кошти) які придбаваються, перетворюються і споживаються; зобов'язання, які при цьому виникають та власний капітал суб'єкта господарювання. При цьому відбувається процес перетворення ресурсів з однієї форми в іншу, що вимагає якісної оцінки цих подій з позиції бухгалтерського обліку.

Аудит в процесі здійснення господарської операції, пов'язаної з рухом грошових коштів полягає у встановленні доцільності здійснюваних господарських операцій з позицій економічної вигоди та їх законності (відповідність зовнішнім та внутрішнім нормативним актам) [9].

Вимірювання – це вираження об'єкта обліку в певних одиницях вимірювання – натуральних, трудових або грошових. Результатом його реалізації, на відміну від першого етапу, є отримана кількісна інформація. На цьому етапі відбувається процес вимірювання, який базується на певних правилах – критеріях, які визначають, яким чином окремі ознаки процесу перетворення відобразатимуться в системі обліку. Аудит в процесі вимірювання полягає у перевірці об'єктивності кількісної оцінки фактів господарського життя підприємства. Для ділянки обліку грошових коштів він в основному стосується таких важливих питань як: оцінка операцій з валютою, вартості еквівалентів грошових коштів, розподіл сум грошових потоків по конкретних видах господарської діяльності тощо.

Реєстрація – це закріплення даних про предметну сутність (властивості) об'єкта обліку, одиниць його вимірювання та інших характеристик на певному носії інформації. Господарські операції виміряні системою обліку повинні бути належним чином задокументовані та зареєстровані в бухгалтерській базі даних. Зазвичай бухгалтерськими базами даних є комп'ютери або ж картотеки з бухгалтерською документацією, які містять записані, підсумовані і збережені дані про операції підприємства.

Особливе місце в процесі документального оформлення займає аудит правильності його здійснення. При цьому встановлюється правильність і повнота оформлення документів (формальна перевірка), а також здійснюється перерахунок результатів таксування та загальних підсумків з використанням взаємного контролю [10]. При здійсненні зовнішнього та внутрішнього аудиту особливу увагу звертається на підчистки, правлення та дописки в документах, що може свідчити про спроби розкрадання засобів підприємства або укриття окремих фактів його функціонування.

Дані про здійснені господарських операцій повинні не лише реєструватися, а й належним чином зберігатися з метою подальшої їх обробки та ефективного пошуку. Перевірка умов зберігання облікових даних про здійснені операції з руху грошових коштів покликана попередити можливість їх випадкової втрати та умисного несанкціонованого їх використання.

Групування – розподіл одержаної інформації за видами об'єктів обліку з метою її поглибленого вивчення та аналізу. На цьому етапі відбувається процес заповнення реєстрів обліку грошових коштів як законодавчо встановлених або рекомендованих так і розроблених підприємством самостійно.

Аудит заповнення облікових реєстрів перш за все полягає в перевірці правильності перенесення даних з грошових первинних документів та вивірці проміжних та остаточних сум по конкретній формі. Виявлені помилки необхідно негайно виправити.

Узагальнення – оформлення підсумкових документів з висновками про стан та зміни об'єктів обліку. На цьому етапі здійснюється процес формування звітності з руху грошових коштів за деякими наперед встановленими правилами. Правила звітування – критерії, які визначають інформацію (її склад та обсяг), яку сповіщатиме інформаційна система бухгалтерського обліку та терміни її подання [11].

Частота повідомлень та їх деталізація змінюється залежно від потреб користувачів. Звіти по суті є інформаційним продуктом системи обліку. Вони

можуть отримуватися в різноманітних формах, наприклад на папері чи в комп'ютері.

Аудит на етапі узагальнення в основному зводиться до аналітичної перевірки звітності з руху грошових коштів, при якій вивчається відповідність даних синтетичного й аналітичного обліку зведеним формам, а також термінів її затвердження та подання.

Підтримка – формування рекомендацій на підставі раніше узагальнених даних для полегшення прийняття менеджерами управлінських рішень. Користувачі зазвичай приймають рішення лише після детальної оцінки звітної інформації. Для полегшення процесу прийняття рішень бухгалтерська служба може формувати певні рекомендації для менеджерів, які повинні розглядатися ними в якості додаткових факторів впливу на формування остаточного управлінського рішення.

Дані про наявність та рух грошових коштів накопичуються на рахунках бухгалтерського обліку. Після цього, через систему облікових реєстрів, вони узагальнюються у фінансовій та управлінській звітності підприємства, центральне місце в якій займає звіт про рух грошових коштів, важливість якого визначається необхідністю наявності на підприємстві грошових коштів для ефективного функціонування останнього та грошових еквівалентів як одного з пріоритетних напрямків здійснення фінансових інвестицій.

Підсумовуючи зазначене вище, відзначимо, що ефективно побудована система бухгалтерського обліку і аудиту грошових коштів формується шляхом поєднання етапів (спостереження, вимірювання, реєстрація і зберігання, групування, узагальнення, підтримка), процесів (здійснення господарської операції, вимірювання результатів руху, документального оформлення наявності й руху грошових коштів, заповнення реєстрів з обліку, формування звітності, прийняття рішення в процесі управління грошовими коштами) бухгалтерського обліку, а також аудиту їх здійснення.

1.4. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу та аудиту грошових коштів

Правове регулювання бухгалтерського обліку та контролю здійснюється державою в інтересах всього суспільства шляхом встановлення правових норм, що окреслюють певні межі поведінки суб'єктів. В основу правового регулювання покладено принцип обов'язковості дотримання правових норм. Порядок готівкових і безготівкових розрахунків суворо регламентований законодавством, про що свідчать дані таблиці 1.3[15].

Таблиця 1.3

Нормативно-правове забезпечення обліку та аналізу грошових коштів

Нормативний документ	Характеристика	Сфера використання
1	2	3
1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. №435-IV	Регламентує усі сфери господарської діяльності підприємств, приводиться визначення аудиту	Застосовується всфері обліку та аналізу
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435 – IV	Визначає правові відносини суб'єктів господарської діяльності	Забезпечення діяльності підприємства
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.1999 р. №996 - XIV	Розкриваються основні терміни, принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності, державне регулювання обліку, а також основні вимоги до первинних облікових документів та фінансової звітності	Організація бухгалтерського обліку та складання подання фінансової звітності
4. Про Національний банк України: Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV	Визначає загальні правові та економічні засади діяльності Національного банку України	Забезпечує діяльність НБУ, що пов'язана з кредитуванням
5. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 20.03.1991 р. № 872-XII	Визначає порядок відкриття рахунків і здійснення усіх видів банківських операцій	Організація бухгалтерського обліку в установах банку
6. Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні: Закон України від 10.12.1997 р. № 710/97-ВР	Визначає правові основи обігу цінних паперів у Національній депозитарній системі та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні	Забезпечує обіг цінних паперів, що пов'язані з кредитуванням в Україні

7. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 р. № 448/96-ВР	Визначає правові засади здійснення державного регулювання ринку цінних паперів та державного контролю за випуском і обігом цінних паперів та їх похідних в Україні	Забезпечення державного регулювання ринку цінних паперів
8. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 р. № 2664-III	Встановлює загальні правові засади у сфері надання фінансових послуг, здійснення контрольних функцій щодо фінансових послуг	Забезпечує фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг
9. Про відкриття банками рахунків в національній та іноземній валюті: Постанова Правлінням НБУ від 26.06.2006 р. № 236	Регулює правовідносини, що виникають при відкритті клієнтом у банках рахунків у національній та іноземній валюті	Організація безготівкових розрахунків
10. Про порядок формування банківською системою України обов'язкових резервів: Положення НБУ від 26.12.1996 р. № 333	Визначає правові основи формування обов'язкових резервів банківськими установами з метою їх безперервного функціонування та можливості погашення першочергових зобов'язань	Організація кредитних операцій
11. Про застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу готівки: Указ Президента України від 12.06.1995 р. № 436/95	Регламентує порядок застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу готівки для підприємств, установ, організацій	Організація зовнішнього контролю
12. Про визначення розміру збитків, завданих підприємству, установі, організації розкраданням, знищенням (псуванням), нестачею або втратою дорогоцінних каменів і валютних цінностей: Закон України від 06.06.1995 р. № 217/95-ВР	Регулює порядок віднесення сум нестач на винних осіб та порядок визначення розміру збитків. Стягнення сум з винних осіб, здійснюється у повному розмірі, балансова вартість понесених збитків залишається за підприємством, а залишок перераховується до бюджету	Організація і методика обліку та аналізу
13. Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей, затверджений: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.01.1996 р. № 116	При виявленні нестач та втрат з вини матеріально відповідальної особи, винна особа зобов'язана відшкодувати підприємству завдані збитки пов'язані з нестачею чи псуванням цінностей. Розмір збитку визначається за формулою	Порядок визначення розміру збитку, заподіяного матеріально відповідальною особою

Продовження табл. 1.3

14. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів від 02.09.2014 року. № 879	Проведення інвентаризації є обов'язковим перед складанням річної бухгалтерської звітності, крім майна, цінностей, коштів і зобов'язань, інвентаризація яких проводилась не раніше зазначеного терміну	Організація і методика проведення інвентаризації
15. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88	Встановлює порядок створення, прийняття і відображення у бухгалтерському обліку, а також зберігання первинних документів, облікових регістрів, бухгалтерської звітності підприємствами, їх об'єднаннями та госпрозрахунковими організаціями незалежно від форм власності, установ та організацій, основна діяльність яких фінансується за рахунок коштів бюджету.	Організація первинного обліку
16. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291	Представлено план рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій. Для обліку безготівкових операцій призначений рахунок 31 «Рахунки у банках»	Організація бухгалтерського обліку
17. Про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291	Розкривається інформація про призначення рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій. Для обліку грошових коштів призначені рахунки 30 «Каса» та 31 «Рахунки у банках»	Організація бухгалтерського обліку
18. Про форму та зміст розрахункових документів: Положення від 2.08.1999 р. № 204	Визначає форму та зміст розрахункових документів, їх обов'язкові реквізити та порядок заповнення	Організація документального оформлення
19. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства Фінансів України від 25.01.2012 р. № 52	Визначає порядок коригування фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності в умовах гіперінфляції і загальні вимоги до розкриття інформації про коригування у примітках	Організація бухгалтерського обліку та формування звітності

20. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.05.1999 р. №137	Встановлює порядок виправлення помилок, внесення та розкриття інших змін у фінансовій звітності, розкривається сутність основних термінів	Організація обліку та складання фінансової звітності
21. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України 28.03. 2013 року №433	При складанні фінансових звітів підприємства можуть визначати склад статей, за якими розкривається інформація, а саме можуть не наводити статей, які передбачені у формах фінансової звітності. Для узагальнення інформації про рух грошових коштів призначена форма 3 «Звіт про рух грошових коштів».	Організація і методика формування звітності

Грошові кошти є найціннішими активами суб'єкта господарювання незалежно від його виду діяльності. Саме грошові кошти та їх еквіваленти, як найважливіша ланка системи кругообігу ресурсів, формують базис для підвищення платоспроможності підприємства. Тому важливе значення в системі обліку та аналізу займає нормативно-правове забезпечення [17].

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ НА ПАТ "ТРАНС ОІЛ"

2.1. Методика та організація обліку готівки в касі підприємства

Одним з найважливіших напрямків роботи на підприємстві, що пов'язаний з фінансовою діяльністю, є здійснення грошових операцій в касі. Готівка – абсолютно ліквідний актив, тому потрібний регулярний моніторинг облікових операцій у касі з отримання та використання готівкових коштів. Касові операції компанії чітко регламентовані [18].

Основний нормативний акт, що здійснює регулювання правил готівкових розрахунків, – це Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні .

Каса підприємства – це приміщення або ж місце, призначенням якого є отримання, видача та зберігання готівкових та інших цінностей.

До приміщення касира виставляється вимога ізольованості, двері замикаються зсередини та повинні мати віконечко для виконання операцій. Заходити до каси іншим особам заборонено. Усю готівку на підприємстві доцільно зберігати у вогнетривких металевих шафах, а в деяких випадках – у комбінованих та звичайних металевих шафах, які в кінці робочого дня закриваються ключем та опечатуються сургучною печаткою касира. Ключі є у касирів і не дозволяється давати їх стороннім особам або робити дублікати. Керівники підприємств несуть відповідальність за організацію касової дисципліни, тому повинні обладнати приміщення каси відповідним чином, забезпечити доставку та зберігання грошей. У випадку нестворення належних умов несуть відповідальність згідно чинного законодавства. Для безпечної діяльності каси підприємства можна застрахувати [19].

Перед відкриттям приміщень каси та металевих шаф касир зобов'язаний перевірити цілісність замків, дверей, решіток вікон та пломб, щоб переконатися, що спрацьовує охоронна сигналізація . У разі пошкодження чи зняття пломби, поломки замків, дверей чи решітки касир зобов'язаний негайно повідомити про це

керівництво, яке повідомляє про це в поліцію та вживає заходів щодо захисту касира до її приїзду.

Касові операції здійснюються касиром, призначеного наказом керівника. Касир під розписку ознайомлюється з регламентом ведення операцій в касі та підписує договір про повну матеріальну відповідальність. Каса містить готівку, грошові документи, бланки суворої звітності, цінні папери, придбані у інших підприємств. Не дозволено залишати в касі готівку та інші цінності, які не у власності підприємства.

В кінці робочого дня в касі може залишитись сума не більше ліміту залишку готівки в касі (максимальна сума готівки у неробочий час), який розраховується самостійно підприємством і підписаний керівником та головним бухгалтером .

ПАТ «ТРАНС ОІЛ» подало розрахунок ліміту залишку готівки в обслуговуючий банк під час відкриття рахунків. Відповідно суми готівки, які перевищують ліміт, товариство здає в кінці робочого дня в банк. Готівка, яку отримує товариство у вихідні та святкові дні, не є понадлімітною, якщо її здають в банк на наступний робочий день банку або використовується наступного робочого дня на щоденні потреби.

У сучасних умовах існує три значущі джерела надходження готівки: з рахунку банку; від підзвітних осіб; у вигляді доходу. Щоб отримати готівку з банку, підприємство повинно попередньо замовити відповідну суму. Отримують готівку за допомогою грошового чеку (з чітким повідомленням про характер операцій, які мають здійснюватися) у межах наявних коштів та витрачають їх лише на вказані цілі [20].

Однак більш значущим видом доходу є отримання коштів від реалізації продукції, товарів, робіт та послуг. Здійснюючи касові операції, власники платіжних коштів надають підприємствам бухгалтерські документи для підтвердження операції реалізації (товарний чек, податкова накладна, рахунок-фактура, акт виконаних робіт, наданих послуг тощо).

Законність отримання коштів у касі підприємства та їх видатків за цільовими напрямками підтверджується касовими ордерами (рис. 2.1) [21]. Надходження готівки в касу ПАТ «ТРАНС ОІЛ» підтверджується ПКО, відривна частина якого

підписується головним бухгалтером та касиром і дається особі, що здає готівку.

Рис. 2.1. Послідовність оформлення касових операцій

Документи з видачі готівки заповнюються лише темним кольоровим чорнилом, кульковою ручкою, на друкарських машинках, друкуються на принтерах для збереження протягом визначеного періоду часу. ПКО містять інформацію про підставу для їх складання та додані до них документи. ПКО реєструються в журналі реєстрації прибуткових і видаткових касових ордерів і даються в касу. Касир перевіряє чи є всі підписи і чи справжні, чіткість по заповненню документів, наявність додатків, вказаних у документах. Якщо не виконані ці вимоги, повертає документи в бухгалтерію. Касир підписує ПКО та на доданих до них документах ставить штамп або напис «Оплачено» з вказанням дати. Далі вносить дані до касової книги. Термін дії ПКО – лише день його складання, інакше документ анулюється і вказується це в журналі реєстрації касових ордерів, у графі «примітка». Усі касові ордери зберігаються в бухгалтерії в окремій папці 36 місяців [48; 53; 58].

Напрями використання готівки регламентовано Положенням про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: використання на чітко визначені цілі; грошові виплати між підприємствами не більше 10000 грн. в один робочий день одним або декількома платіжними документами; якщо є заборгованість перед

бюджетом, виплатити зарплату можна лише за рахунок готівки, одержаної з банківського рахунку; видача готівки під звіт особі, яка повністю відзвітувала про попередній аванс [48].

Видатки готівки з каси ПАТ «ТРАНС ОІЛ» виконуються ВКО або платіжними відомостями з підписами керівника та головного бухгалтера або уповноважених осіб. Якщо додаються документи, виписки, рахунки тощо, підписані керівником, тоді заповнення цього реквізиту на ВКО є необов'язковим. Якщо на ВКО немає підпису одержувача, то сума в ньому не береться в розрахунок залишку готівки на кінець дня. Особа, яка отримує готівку в касі, дає свої паспортні дані для запису в ВКО. Записи в ВКО виконуються лише вручну чорнилом темного кольору або кульковою ручкою із зазначенням отриманої суми.

При виплаті зарплати важливо запам'ятати, що дозволений період для збереження готівки понад встановлений ліміт для виплати зарплати – три робочі дні [56]. Після цього періоду касиру слід зробити наступні дії: відомостях проти прізвища осіб, яким не було виплачено зарплату, допомогу по тимчасовій непрацездатності, стипендію чи премії, слід поставити штамп або зробити відмітку вручну «Депоновано»; сформувати реєстр депонованих сум; наприкінці відомості підбити загальну суму виплаченої зарплати та депонованої зарплати; записати ці дані в касовій книзі. Бухгалтерія перевіряє позначки касира у платіжних відомостях, перераховує видані і депоновані суми. Оформляється один загальний ВКО на депоновані суми і здаються в банк на основі заяви на переказ готівки.

Звіт касира – це другий примірник листів касової книги. Кожного робочого дня касир підсумовує дані за день, розраховує суму залишку готівки в касі і подає звіт в бухгалтерію на наступний день.

Облікове відображення готівки в касі виконується на рахунку 30 (таблиця 2.1). Аналітичні дані показуються в журналі 1 та відомості 1.1, які заповнюються з використанням звітів касира по окремих рядках [7].

Таблиця 2.1.

Облікове відображення руху готівки в касі ПАТ «Транс Оіл»

Зміст операції	Дебет	Кредит
Надходження готівки з банку	30	31
Погашення векселя готівкою	30	34
Отримання готівки від дебіторів	30	36
Отримання коштів від винних осіб	30	375, 372
Повернення зайво виплаченої зарплати	30	66
Виручка від роздрібною торгівлі	30	70
Передача готівки в банк	31	30
Передача готівки інкасатору	33	30
Видача готівки під звіт	372	30
Оплата постачальникам	63	30
Виплата зарплати	66	30
Виплата дивідендів	67	30

Підсумкові суми за дебетом і кредитом рахунку 30 в кінці місяця порівнюються з оборотами кореспондуючих рахунків з інших журналів та відомостей. Кредитові обороти заносяться в головну книгу з журналу 1, дебетові – в головну книгу з інших журналів з кредиту відповідних рахунків. Залишкова сума готівки у відомості 1.1. має відповідати залишку останнього дня місяця звіту касира і головній книзі.

Один раз на квартал досліджуване підприємство організовує інвентаризацію каси з перерахунком готівки, співставлення залишку готівки з даними касової книги. Складається акт комісією, вказуються лишки або відсутність готівки, якщо виявлено.

Остаточні дані про готівкові операції переносяться у звіт про рух грошових коштів [39]. Основною складністю відображення інформації у Звіті про рух грошових коштів є відсутність у первинних документах з надходження та видачі готівки окремої колонки для віднесення сум до певних видів діяльності. Для спрощення складання звіту важливим є виділення виду господарської діяльності у касових та банківських документах, в касовій книзі, регістрах обліку, що полегшить узагальнення даних готівкових сум за видами господарської діяльності. Так, доцільно прибуткові і видаткові касові доповнити даними про операційну (опр.), інвестиційна, фінансова або їх шифр, інвестиційну (інв.) та фінансову (фін.) діяльність або їх шифром. Це дозволить подавати дані у касовій книзі також в розрізі видів діяльності.

З метою зменшення інформаційного навантаження в кінці року важливим є відображення в Журналі-ордері №1 в окремому стовпчику сум операцій за видами

економічної діяльності (операційної, фінансової та інвестиційної). Так само слід доповнити інформацію по рахунках 31 в журналі-ордері та відомості.

Таким чином, згруповані показники грошових потоків служитимуть інформаційною базою для заповнення аналітичних даних для рахунків 30, 31 журналу ордерів № 1, 2 та відомостей. Практичне застосування пропозицій щодо формування первинних документів та відповідних реєстрів дозволить звести звіт до простої передачі інформації з реєстрів обліку до нього, що не спричинить труднощів, додаткового часу, витраченого бухгалтером.

2.2. Синтетичний та аналітичний облік грошових коштів на рахунках в банку

Для щоденного руху грошових коштів та їх збереження на рахунках є поточні рахунки. Крім цього, вони включають рахунки по платіжних картках. Законодавство не обмежує кількість відкритих банківських рахунків: одна компанія може мати кілька [22].

Відкриваючи рахунок, ПАТ «ТРАНС ОІЛ» подавало заяву згідно зразка з підписанням керівника або іншої уповноваженої на це особи, копії зареєстрованих установчих документів. Далі було укладеного договір на розрахунково-касове обслуговування і подано перелік осіб з розпорядження рахунком .

При необхідності рахунки можуть закриватися на підставі заяви підприємства або за рішенням відповідного органу (ліквідатора, ліквідаційної комісії, управителя майна тощо) щодо припинення діяльності.

В ході підприємницької діяльності ПАТ «ТРАНС ОІЛ» проводить розрахунки з іншими підприємствами як готівкою, так і безготівково. Останній вид платежів регулюється Інструкцією про безготівкові розрахунки в національній валюті України.

Видами розрахунків можуть бути: акредитив, інкасація, векселі, розрахункові чеки, розрахункові документи в паперовій і електронній формі . Останнім часом для розрахунків почали більше застосовувати банківські платіжні картки (далі – БПК).

Документи, що використовуються для здійснення операцій на рахунках ПАТ «ТРАНС ОІЛ», діляться на три групи(додаток Д-3):

документи щодо руху грошових коштів між поточним рахунком та касою підприємства (заява на отримання чекових книжок, грошова чекова книжка, заява на переказ готівки);

документи щодо розрахунків підприємства з контрагентами (платіжна інструкція, платіжна вимога-доручення);

документи щодо списання грошових коштів в оплату податків та в безспірному порядку (платіжна вимога, інкасове доручення-розпорядження). Форми документів визначені Інструкцією про безготівкові розрахунки в національній валюті України [23].

При порушенні чи неправильному заповненні реквізитів банк повертає їх клієнтам без виконання. Документи слід заповнювати на українській мові.

Розрахункові документи (крім розрахункового чеку) оформляються у тій кількості примірників, що необхідна для усіх учасників безготівкового розрахунку (не менше 2-х). Документи, отримані банком в операційний час, опрацьовуються в цей же день, поза цей час – в наступний робочий день.

Більшого поширення для застосування має платіжна інструкція, коли платник дає розпорядження письмово в банк про перерахування грошей по вказаних реквізитах одержувачу [24]. Випадки застосування цього документа: за фактично отриману/придбану продукцію (виконані роботи, надані послуги тощо); у порядку передоплати, при закритті розрахунків щодо взаємозаборгованості підприємств, по заборгованості фізичним особам (зарплати, пенсії тощо), зарахування сум в рахунок зобов'язань по податках і зборах тощо.

При попередній згоді платника на оплату одержувач надсилає йому платіжну вимога-доручення через свій банк, а вже платник у обслуговуючий банк .

Для оплати за одержані товари, виконані роботи, надані послуги часто видаються чеки юридичним та фізичним особам. Чеки бувають готівкові та розрахункові. Користуватися чековою книжкою дозволяється один рік, готівковим чеком – 10 днів, розрахунковим чеком – 3 місяці. Є чіткий перелік реквізитів до чеку, якщо їх повністю не заповнити – чек недійсний [25].

Чеки не можна передавати іншим особам і надавати незаповнені розрахункові чеки. За проханням клієнта строк дії чекової книжки можна подовжити або ж

поповнити ліміт при його повному використанні. Якщо клієнт припиняє платежі через розрахункові чеки до завершення терміну дії чекової книжки та невикористаний ліміт, то подає її в банк разом з платіжною інструкцією для перенесення цих коштів на рахунок .

Іншим видом банківських платежів є інкасо. Суть інкасо – отримання грошей з різних документів (векселів, чеків тощо) від імені своїх клієнтів та своєчасне перерахування їх на рахунок одержувача. На практиці застосовуються в розрахунках із зарубіжними контрагентами. Застосування інкасо може відобразитися в наступному порядку: договір між постачальником та покупцем укладається; товари відвантажуються; постачальник складає необхідні транспортні документи та надає їх разом із наказом про інкасацію до банку, який його обслуговує; перевірка банком отриманих документів та надсилання їх до банку покупців; банк покупців виставляє інкасове доручення та отримані документи на отримання грошей; покупець виконує оплату; банк покупців надсилає кошти до банку постачальника, який вносить їх на рахунок одержувача. Цей вид оплати є кращим для покупця і не є гарантією оплати постачальнику [26].

В даний час платежі з допомогою банківських платіжних карток набувають більшого використання. БПК можна використовувати для виконання безготівкових платежів, отримання готівки та виплати зарплат працівникам. Перші два випадки передбачають використання корпоративних БПК, які зумовлюють зарахування коштів на спеціальний банківський рахунок юридичної особи (картковий рахунок).

Для здійснення таких розрахунків обов'язковим є укладання договору обслуговування (еквайрингу) між банком та клієнтом, та наявність членства банківської установи в міжнародній платіжній системі. Угода, серед інших умов, передбачає банківську плату за послугу, яка переважно встановлюється у відсотках від суми кожної операції з картою.

Положення № 223 передбачає, що БПК можуть працювати як за кредитною схемою, так і дебетовою за схемою. Коли дебетова схема була визначена при укладанні договору, це значить, що при виконанні платежу за операцію клієнта банк буде застосовувати лиш ті кошти, які наявні на його рахунку. У разі їх нестачі операція не проводиться. За кредитною схемою банк може надати клієнту позику (на певних

умовах). Цей вид короткострокової позики – це овердрафт. Зазвичай строк його оплати не більше 1 місяця. Однак, щоб не оплачувати відсотки по овердрафту, підприємство може відкрити в банківській установі спеціальний депозитний рахунок (далі – СДР). Цей рахунок підприємство може використовувати для резервування коштів у разі перевищення визначеного ліміту. Протягом періоду перебування коштів на СДР підприємство отримує відсотки. При необхідності грошові кошти з СДР можна перевести на поточний рахунок підприємства [27].

БПК можна зручно використовувати для відрядження як в Україні, так і за кордоном. Особливі переваги використання БПК показуються в процесі перетину кордону – як резидентам, так і нерезидентам можна ввезти платіжні картки, що видані банківськими та небанківськими установами України та зарубіжних країн на умовах усного декларування.

Вилучення платіжних карток, випущених іноземними банками фізичними особами, здійснюється на підставі індивідуальної ліцензії НБУ на відкриття рахунку в іноземному банку за умови їх обов'язкового зазначення в митній декларації.

Процедура вивезення платіжних карток іноземних банків, власниками яких є фізичні особи-резиденти, виконується на основі індивідуальної ліцензії НБУ щодо відкриття рахунку в іноземній банківській установі, при умові обов'язкового зазначення їх у митній декларації.

З метою використання корпоративних платіжних карток на підприємстві визначається перелік осіб. Якщо підприємство видає декілька корпоративних карток до одного карткового рахунку, то здійснюється аналітичний облік по кожній картці. Відображенням операцій з платіжними картками є паперові розрахункові документи на місцях здійснення операцій (сліп або квитанція торговельного терміналу). Сліп передбачає заповнення у вигляді трьох примірників (клієнту, банку, підприємству) і є підтвердженням здійснення операції по картці, включає набір даних по операції і відбиток реквізитів картки. Квитанцію торговельного терміналу заповнюють у 2-х екземплярах (для клієнта і для підприємства, в банк надходить електронна копія сліпу) [28].

В процесі діяльності у підприємства може виникати як дебіторська, так і кредиторська заборгованість з одними і тими ж контрагентами. Тому проводиться

взаємозалік заборгованостей на підставі вказання у договорах між підприємствами періодичності звірки взаємної заборгованості (складається акт), строків та платіжних інструментів для розрахунків. Після того, як складено акт звірки взаємної заборгованості у визначені законодавством терміни підприємство, на користь якого вийшло кредитове сальдо взаємозобов'язань, зобов'язане виписати розрахунковий документ (платіжна інструкція, вимогу-доручення) або оформити вексель.

Безготівкові розрахунки також здійснюються через поштові відділення (у вигляді поштового переказу) та через каси банківських установ .

Оперативне ведення підприємством своїх рахунків в банківській установі та обміну інформацією підприємства застосовують програмно- технічний комплекс «клієнт банку-банк» (далі система «клієнт-банк»).

Суть системи – уповноважена особа підприємства зі свого робочого місця може контролювати рух коштів на банківському рахунку. Банківська установа отримує від клієнта доручення щодо руху коштів на рахунку.

Ця система передбачає перевірку електронних підписів уповноважених осіб підприємства в розрахункових документах, які надходять в електронному вигляді від підприємства та згідно платіжного файлу.

Фактично всі операції на рахунку в банку виконуються відповідно до розрахункових документів, затверджених НБУ. Розрахункові документи є дійсними лиш за наявності підписів, які подано в картці. У випадку неправильного заповнення документа, відсутності потрібних реквізитів, наявності виправлень банківська установа не має права приймати документи до виконання [27].

Усі виконані операції банк відображає у банківській виписці, до якої прикріплюються підтверджуючі документи. Типової форми банківської виписки немає, та водночас у ній відображаються: дата, номери рахунків дебітора та кредитора, коди операцій, суми. При здійсненні операцій з надходження або зняття коштів з рахунку банк формує виписку і передає підприємству.

Головний бухгалтер, в свою чергу, здійснює її контирування: проставлення номера, перевірка наявності первинних документів та відповідність суми у виписці і у первинних документах, проставлення кореспонденції рахунків.

Основна особливість банківської виписки – «дзеркальне відображення», тобто

кошти підприємства становлять для банку його кредиторську заборгованість (банк боржник перед підприємством). Через те кредит у виписці означає надходження коштів на рахунок і залишок коштів на рахунку (зростання кредиторської заборгованості), а по дебету – зняття, перерахування коштів з рахунку. Біля кожної суми у виписці на полях ставиться код кореспондуючого рахунку. На підставі банківських виписок складаються регістри, з яких дані переносяться в головну книгу і фінансову звітність [6; 9; 11].

Для покращення здійснення безготівкових розрахунків важливим є удосконалення найбільш поширеної форми розрахункового документа в банківських операціях – платіжної інструкції. Оперативність виконання доручення по платежах з використанням цього документа можна забезпечити шляхом відміни такого реквізиту, як «Одержано банком» (оскільки дати отримання і проведення банком співпадають). Внаслідок цього можна усунути дублювання дати здійснення перерахування коштів банківською установою за дорученням клієнта, так як банк отримує і виконує платіж в один і той самий день.

Крім цього, вважаємо за доцільне видалити прямокутник для відображення суми ПДВ (в нижньому правому куті навпроти реквізиту «Призначення платежу»), оскільки Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті не зобов'язує платника зазначати в платіжному дорученні суму ПДВ [23]. До того ж банківські установи лише слідкують за заповненням усіх реквізитів, а не їх змістовного наповнення.

Безготівкові операції на банківських рахунках ПАТ «ТРАНС ОІЛ» здійснюються на синтетичному рахунку 31 «Рахунки в банках», за дебетом якого показується надходження грошових коштів, а по кредиту їх використання. Відображення бухгалтерських операцій на банківських рахунках ПАТ «ТРАНС ОІЛ» подано в таблиці 2.2.

У випадку використання чеків в господарській діяльності спочатку відкривається чекова книжка і кошти зараховуються на «спеціальний» рахунок (Дт 313 Кт 311). Така ж бухгалтерська проводка записується при використанні акредитивної форми розрахунків та для перерахування коштів на корпоративний картковий рахунок підприємства.

Таблиця 2.2.

Облікове відображення руху коштів на банківських рахунках ПАТ «ТРАНС ОІЛ»

Зміст операції	Дебет	Кредит
Внесення готівки з каси на банківський рахунок	31	30
Погашення короткострокової заборгованості покупців	31	36
Отримання доходів на рахунок	31	70, 71, 71.73
Зарахування бюджетних коштів	31	48
Повернення коштів з бюджету, фондів	31	64, 65
Зарахування доходів майбутніх періодів	31	69
Отримання готівки з банківського рахунку	30	31
Погашення заборгованості перед постачальниками	63	31
Попередня оплата постачальникам	371	31
Перерахування коштів в погашення заборгованості перед бюджетом, фондами	64, 65	31
Погашення довгострокового, короткострокового кредиту	60, 50	31
Виплата зарплати працівникам	66	31

При пред'явленні чека дебетується рахунок 63 і кредитується рахунок 313. Якщо чеки видані, але вони не пред'явлені до оплати, суми по них залишаються на рахунку 313. Чеки можуть використовувати підзвітними особами. Тоді видача їм чекових книжок відображається записом Дт 372 «Розрахунки з підзвітними особами» Кт 685 «Розрахунки з іншими кредиторами». Після того, як підзвітна особа відзвітувала робиться запис Дт 685 Кт 372 (на суму невикористаних чеків).

Для відрядження працівників їм можна видавати корпоративні картки підприємства. При видачі цієї картки працівнику бухгалтер робить запис в реєстрі платіжних карток

Відображення операцій з використання корпоративних карток підприємства підзвітними особами на рахунках бухгалтерського обліку подано на рис. 2.2.

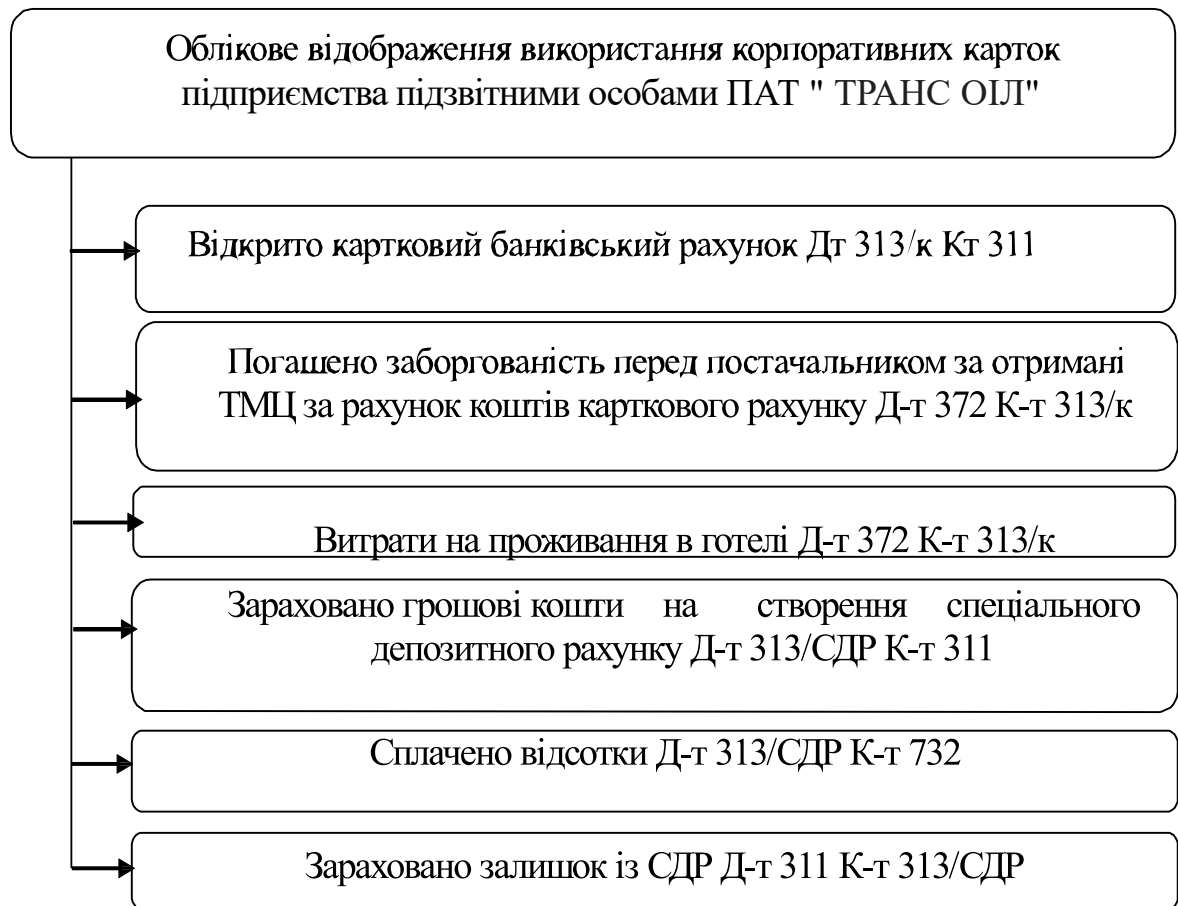

Рис. 2.2. Облікове відображення використання корпоративних карток підприємства підзвітними особами ПАТ «ТРАНС ОІЛ»

В процесі виконання розрахунків безготівково ПАТ "ТРАНС ОІЛ" використовується система «клієнт-банк», яка виконує наступні функції:

надсилання повідомлень між товариством та банківською установою зашифровано з допомогою сертифікованих засобів захисту;

оформлення протоколу автоматично (в т.ч. створення захисту протоколу від змін) для надсилання розрахункових документів між обслуговуючою банком і товариством двосторонньо;

створення архіву протоколів автоматична в кінці кожного дня.

2.3. Відображення інформації про грошові кошти у фінансовій звітності та їх аналіз

Для ефективного розвитку будь-якого підприємства, незалежно від форми

власності, потрібні грошові кошти, адже вони є запорукою безперервного функціонування діяльності підприємства; за допомогою них можна визначити, в якому стані знаходиться суб'єкт господарювання, чи потрібно залучити інвесторів чи отримати кредит від банківської установи. Тому важливо мати точну інформацію та проводити безперервний контроль з приводу наявних грошових коштів на підприємстві з метою ухвалення необхідних рішень.

Важливість ефективності управлінської системи щодо грошових коштів важко переоцінити. Управління підприємством має на меті усувати наслідки інфляційних процесів на власні кошти, створити необхідні умови для здійснення поточної діяльності, забезпечити відповідний рівень довіри контрагентів. Якість та ефективність управління впливає і на стабільність господарюючого суб'єкта, і на перспективні плани подальшого його функціонування.

Звітні дані ПАТ «ТРАНС ОІЛ» використаємо для оцінювання достатності надходжень грошових коштів та ефективності їх використання (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Аналізування достатності надходжень грошових коштів та ефективності їх використання ПАТ «ТРАНС ОІЛ»

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Відхилення	
				2022/2021	2023/2022
P_d	105,44	100,17	99,30	-5,27	-0,87
P_z	23,24	19,52	50,13	-3,72	+30,61
P_B	0,69	0,55	0,73	-0,14	+0,18
P_H	0,66	0,55	0,74	-0,11	+0,19
$P_{ГП}$	12,77	-28,65	-105,32	-41,42	-76,67
K_E	0,05	-0,02	-0,01	-0,07	+0,01
$K_{Од}$	0,11	-0,04	-0,02	-0,15	+0,02
$K_{Еоп}$	0,05	-0,05	-0,02	-0,10	+0,03
$K_{ГПод}$	0,10	-0,04	-0,01	-0,14	+0,03
$K_{Род}$	2,28	1,89	2,19	-0,39	+0,30

Результати аналізу показують, що надходження грошових коштів у 2021 р. та 2022 р. випереджали їх виплати, лише в 2023 р. ПАТ «ТРАНС ОІЛ» мало

недостатньо коштів для покриття виплат. Рентабельність залишку грошових коштів на кінець 2023 р. зросла до 50,13 %. Це означає збільшення суми прибутку на 1 грн. грошових коштів, якими володіє підприємство в поточному періоді.

Рентабельність витрачених та отриманих грошових коштів протягом 2022-2023 рр. в цілому мала тенденцію до зростання, що зумовлено зростанням фінансового результату та зменшенням негативного грошового потоку.

Рентабельність чистого грошового потоку в 2023 р. порівняно з 2022 р. мала негативне значення, що стало результатом отримання підприємством негативного чистого грошового потоку.

Зменшення коефіцієнта ефективності грошових потоків на 0,07 пункта в 2022 р. свідчить про зниження оборотності грошових коштів, в той же час в 2023 р. відбулося незначне зростання даного показника, що засвідчило про прискорення оборотності грошових коштів.

Коефіцієнт руху грошових коштів в результаті операційної діяльності в 2022 році зменшився, а в 2023 році поступово зростає, але ще мав негативне значення – 0,02.

Чистий грошовий потік від операційної діяльності мав позитивне значення лише в 2021 році, в 2022-2023 рр. – негативне, тобто поки що не перевищує середній розмір поточних зобов'язань підприємства.

Коефіцієнт ефективності грошових потоків від операційної діяльності протягом 2021-2023 рр. становив лише 0,05, -0,05 і -0,02, що підтверджує перевищення видатків від операційної діяльності над отриманнями грошових коштів.

Коефіцієнт відношення грошового потоку від операційної діяльності до загальної суми боргу спочатку зменшився, а потім поступово почав зростати, що свідчить про незначне збільшення заборгованості по довгострокових та поточних зобов'язаннях. Якщо в 2021 році даний коефіцієнт становив 0,10, то в 2023 році цей коефіцієнт зріс до -0,01.

Коефіцієнт рентабельності грошового потоку від операційної діяльності протягом 2021-2023 рр. коливався. Оскільки ПАТ «ТРАНС ОІЛ» отримало прибуток від операційної діяльності, то в 2021 році на 1 грн. позитивного грошового потоку

від операційної діяльності припадало 2,28 коп. прибутку, в 2022 році – 1,89 коп. і в 2023 році – 2,19 коп. прибутку.

В табл. 2.4 наведена методика розрахунку ліквідного грошового потоку для ПАТ «ТРАНС ОІЛ» протягом 2021-2023 рр.

Таблиця 2.4

Розрахунок ліквідного грошового потоку ПАТ «ТРАНС ОІЛ»

№ з/п	Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік
	На початок періоду:			
1	Довгострокові кредити, тис. грн.	40229	45565	47029
2	Короткострокові кредити, тис. грн.	29038	30803	101229
3	Грошові кошти, тис. грн.	2552	54207	26658
	На кінець періоду:			
4	Довгострокові кредити, тис. грн.	45565	47029	46395
5	Короткострокові кредити, тис. грн.	30803	101229	87201
6	Грошові кошти, тис. грн.	54207	26658	16410
	Ліквідний грошовий потік ((п.4 + п.5 – п.6) – (п.1 + п.2 – п.3))	-44554	99439	-4414

Як свідчать розраховані дані, ПАТ «ТРАНС ОІЛ» в 2021 р. і в 2023 р. підприємство мало дефіцитне сальдо грошових коштів (показник негативного ліквідного грошового потоку). Його розмір в 2021 році становив 44554 тис. грн., в 2023 році – 4414 тис. грн. В 2022 році на досліджуваному підприємстві був позитивний ліквідний потік і становив 99439 тис. грн.

Різниця показника ліквідного грошового потоку від інших показників оцінювання ліквідності визначено тим, що вони дають можливість оцінювати здатність підприємства погасити зобов'язання зовнішнім кредиторам.

В той час як ліквідний грошовий потік дає характеристику абсолютній величині грошових коштів, як є результатом діяльності підприємства. Через те цей показник виступає оцінкою внутрішньої результативності роботи підприємства.

Поряд з цим він може використовуватися і для прийняття інвестиційних та фінансових рішень потенційними інвесторами та кредиторами даного підприємства.

2.4. Методика аудиту грошових коштів підприємства ПАТ "ТРАНС ОІЛ"

Здійснення аудиту грошових коштів ПАТ «ТРАНС ОІЛ» відбувається в розрізі таких напрямків: аудит касових операцій та операцій на поточному рахунку. Перед безпосереднім проведенням аудиту аудиторю слід здійснити оцінити систему внутрішнього контролю підприємства: використати звіт попереднього аудиту, поспілкуватися з попереднім аудитором, провести опитування працівників підприємства, ознайомитись з даними облікових документів [30]. На основі цього аудитор оцінює надійність системи внутрішнього контролю (низька, середня та висока) та коригує отримані результати з нормативами. Після проведення даних процедур аудитор проводить безпосередню перевірку грошових коштів на підприємстві.

Аудит касових операцій передбачає такі процедури:

зібрати загальну інформацію про ведення касових операцій;

оцінити надійність системи внутрішнього контролю касових операцій;

оцінити величину аудиторського ризику, визначити метод аудиту та підхід до проведення аудиту;

скласти план у відповідному розділі програми аудиторської перевірки (щодо операцій у касі); виконання аудиторських процедур [27; 50]. Джерелами інформації є дані у касовій книзі, звітах касира, прибуткових та видаткових касових ордерах, журналі реєстрації депонованих сум тощо [41; 51; 59].

Попередньо вивчаються організаційні питання з роботи каси на підприємстві: частота операцій у касі; шляхи видачі та надходження готівки; кваліфікація та практичний досвід касира; наявність укладеного договору про повну матеріальну відповідальність з касиром; наявність ЕОМ в касі.

Проведення аудиту касових операцій відбувається в певній послідовності. Так, першим етапом є раптова ревізія каси зі складанням відомості інвентаризації каси та відображення цього в робочих документах аудитора. Вивчається також своєчасність здійснення інвентаризації в касі, наявність раптових інвентаризацій на підприємстві [41; 51; 59].

Другий етап полягає в перевірці правильності та законності оформлення касових документів (ПКО, ВКО), а також організаційних особливостей ведення операцій в касі. Перевіряється правильність заповнення журналу реєстрації прибуткових та видаткових касових ордерів і звірка даних з касовою книгою. При перевірці касової книги виявляється кількість її екземплярів на підприємстві, чи пронумерована, прошнурована та скріплена печаткою підприємства, засвідчена підписами керівника і головного бухгалтера.

Третій етап – перевірка видачі готівки з каси на визначені цілі: шляхи отримання та видачі, вивчення корінців чекової книжки, видаткових касових документів (авансових звітів, відомостей на отримання заробітної плати, відомостей на закупівлю сільськогосподарської продукції). Значну увагу слід приділити видачі готівки іншим підприємствам та на виплату зарплати готівковою виручкою [41].

Перевірка оприбуткування готівки в касу підприємства здійснюється на четвертому етапі: перевіряють своєчасність та повноту оприбуткування готівки з різних джерел (при продажі продукції, з рахунку в банку, невикористані підзвітні суми, депонована зарплата); порівнюються дані в ПКО та касовій книзі з відомостями продажу продукції, чековою книжкою, банківськими виписками (Додаток Д), журналом №1, відомістю до нього, відомостями на зарплату [51].

П'ятий етап полягає у перевірці дотримання ліміту залишку готівки в касі (розрахунок ліміту, дотримання ліміту у касовій книзі, дотримання строків повернення підзвітних сум). На шостому етапі аудитор порівнює дані первинного, аналітичного та синтетичного обліку з даними у фінансовій звітності на предмет їх відповідності [51].

Після перевірки касових операцій аудитор класифікує порушення (якщо такі є) за формальними ознаками (порушено порядок ведення облікових реєстрів) та за суттю (підроблено записи в обліку). Аудитор фіксує результати перевірки в звіті та аудиторському висновку, повідомляє керівництво підприємства про порушення, можливу відповідальність винних осіб та допомагає усунути ці порушення.

Перевірка грошових коштів на банківському рахунку передбачає вивчення дотримання порядку відкриття рахунку згідно чинного законодавства. При цьому аудитор надсилає запит в банк для здійснення зустрічної перевірки для

підтвердження наявних відкритих рахунків в банку.

Аудитору слід дослідити банківські виписки на предмет їх нумерації, правильності запису підсумкових сум та залишків в облікові регістри, встановити законність та підстави відображення операцій з руху грошових коштів на бухгалтерських рахунках. При відсутності окремих виписок, аудитору необхідно отримати їх копії у банку.

Особливу увагу аудитору доцільно приділити вивченню залишку коштів на рахунку в банку. Для цього слід розширити процедури перевірки наприкінці звітного періоду, зокрема у випадку неефективності системи внутрішнього контролю.

Важливим є одержання у банку підтвердження у письмовій формі залишку коштів, дані з якого порівнюються із даними у виписці банку. Таким же чином потрібно перевірити усі дані в банківських виписках. Виявлення зловживань потребує встановлення причин їх виникнення та сум.

Важливою процедурою при перевірці грошових коштів на рахунку в банку є оглядова перевірка записів у головній книзі по рахунках 31 і 33 щодо наявних нетипових бухгалтерських проводок. Слід звірити замовлення на продаж з наступним отриманням грошових коштів, наявність документів по безнадійній заборгованості та доходах з продажу [31].

Перевіряється раціональність застосування форм розрахунків та чи сприяють вони зближенню дат одержання покупцями ТМЦ та виконання оплати. Доцільно перевірити товарність розрахункових документів, переданих для оплати у банк. Розрахункові операції важливо перевіряти у взаємозв'язку з іншими операціями, оскільки мають прямий або непрямий зв'язок з розрахунковими взаємовідносинами підприємств, та є основою для дебіторської/кредиторської заборгованості. Важливо перевірити чи правильно оприбуткована готівка в касу, отримана по чеку. Слід перевірити відповідність номерів і сум використаних чеків корінцям у чекових книжках. Якщо ж анульовані чеки, то встановити чи вказано це в корінцях [31].

Отриману від покупців виручку порівнюють з даними облікових регістрів по рахунках 36, 371 та рахунках доходів. Отримані грошові кошти від інших дебіторів порівнюють у виписках і підтверджуючих документах, і за потреби – отримують підтвердження в інших дебіторів шляхом зустрічної перевірки. Встановлюється

законність кореспонденцій рахунків зарахування коштів на рахунки, своєчасність визначення ПДВ по виручках, авансах тощо. Аналогічним чином перевіряється списання коштів з банківських рахунків в касу підприємства та на рахунки різних контрагентів. Такі дії слід підтверджувати в документальній формі (договори, акти здавання-приймання виконаних робіт, накладні на матеріальні цінності та ін.).

При перерахуванні коштів в рахунок зарплати, по виконавчих листах тощо слід перевірити їх обґрунтованість як первинними обліковими документами, так і реальністю адрес одержувачів грошових коштів. Детальній перевірці підлягає реальність розрахунків за послуги з опалення, освітлення, транспортування із застосуванням зустрічної перевірки. Також слід формувати окремо дані по сплачених штрафних, неустойках, інших платежах при порушенні умов контрактів. Це дозволить встановити повноту обліку їх на рахунках та оцінити заходи з отримання завданих збитків від винних осіб [41].

При акредитивній формі розрахунків слід порівняти залишки і обороти у виписках із записами в регістрах обліку. Потрібно визначити підстави використання форми розрахунків, чи вказано це у договорах, чи передбачені штрафні санкції при розрахунках з постачальниками при несвоєчасній оплаті. Встановлюють повноту та своєчасне використання і повернення невикористаного акредитиву, своєчасність надходження ТМЦ від постачальників.

РОЗДІЛ 3

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ПАТ "ТРАНС ОІЛ"

3.1. Використання методів аналізу грошових коштів в управлінні підприємством

Для аналізування грошових коштів потрібні наступні методи:

горизонтальний (оцінювання динаміки обсягу додатного й від'ємного чистого грошового потоку, темпів їх зростання);

вертикальний (аналізування структури додатного, від'ємного та чистого грошових потоків по видах діяльності);

порівняльний аналіз (порівняння показників звітності за кілька звітних періодів, а також з показниками конкурентів, із середньогалузевими даними);

факторний аналіз чистого грошового потоку (дослідження факторів додатного і від'ємного чистого грошових потоків по видах діяльності);

аналіз фінансових коефіцієнтів (аналіз співвідношень окремих статей звітності) [38; 59].

Поширеність таких підходів пояснюється їх простотою, наявністю достатньої інформаційної бази й можливостями однозначної інтерпретації.

Дослідження причин відхилень залишку грошових коштів від чистого фінансового результату, як підприємство одержує в одному і тому ж звітному періоді, передбачає аналіз як грошових потоків в цілому, так і у взаємозв'язку з фінансовим результатом, який отримується після використання.

Аналізування руху грошових коштів діяльності ПАТ «ТРАНС ОІЛ» за прямим методом наведено в табл. 3.1. За даними табл. 3.1 можна зробити висновок, що у 2022 р. порівняно з 2021 р. відбулося зростання надходження грошових коштів на 426683 тис. грн. або 42,63 %. Витрачання грошових коштів в 2022 році порівняно з 2021 роком також збільшилося (на 475937 тис. грн. або 50,14 %).

У 2023 році порівняно з 2022 роком зросли надходження грошових коштів на 35925 тис. грн. або 2,52 %. Це є результатом зростання надходжень від реалізації

продукції (на 56071 тис. грн.). Одночасно зменшилися надходження грошових коштів за рахунок зменшення отримання позик (на 220112 тис. грн.), інших надходжень (на 34 тис. грн.). Витрачання грошових коштів в 2023 році порівняно з 2022 роком збільшилося (на 48574 тис. грн. або 3,41 %).

Таблиця 3.1

Аналізування динамічних змін грошових коштів ПАТ «ТРАНС ОІЛ»

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Відхилення 2022/2021		Відхилення 2023/2022	
				+/-	%	+/-	%
Залишок коштів на початок року	2552	54207	26658	+51655	у 21 рази	+27549	-50,82
Надходження від:	1000870	1427553	1463478	+426683	+42,63	+35925	+2,52
– реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	969694	1366240	1422311	+396546	+40,89	+56071	+4,10
– повернення податків і зборів	-	-	-	-	-	-	-
– цільового фінансування	-	-	-	-	-	-	-
– отримання позик	31022	61150	41038	+30128	+97,12	-220112	-32,89
– інші надходження	154	163	129	+9	+5,84	-34	-20,86
Витрачання грошових коштів на:	949215	1425152	1473726	+475937	+50,14	+48574	+3,41
– оплату товарів (робіт, послуг)	389354	445613	514233	+56259	+14,45	+68620	+15,40
– оплату праці	18856	23907	24877	+5051	+26,79	+970	+4,06
– оплату відрахувань на соціальні заходи	11834	11950	12456	+116	+0,98	+506	+4,23
– оплату зобов'язань з податків і зборів	180240	232300	234980	+52060	+28,88	+2680	+1,15
– придбання необоротних активів	1454	1945	1130	+491	+33,77	-815	-41,90
– погашення позик	20340	22052	24622	+1712	+8,42	+2570	+11,65
– інші витрачання	327137	717335	661428	+390198	+119,28	-55907	-7,79
Чистий рух коштів за звітний період	51655	-27549	-10248	-79204	-153,33	+17301	-62,80
Залишок коштів на кінець року	54207	26658	16410	-27549	-50,82	-10248	-38,44

Отже, такі зміни викликали зменшення залишку грошових коштів на кінець 2022 року на 27549 тис. грн. або на 50,82%, на кінець 2023 року – на 10248 тис. грн. або на 38,44%. Точно сказати, чи це є позитивним неможливо:

значний залишок коштів показує неефективне управління ресурсами при наявності кредиторської заборгованості.

Аналізування грошового потоку за прямим методом по видах діяльності ПАТ «ТРАНС ОІЛ» розглянуто в аналітичній табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Аналізування динамічних змін грошових коштів по видах діяльності ПАТ
«ТРАНС ОІЛ»

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Відхилення 2022/2021		Відхилення 2023/2022	
				+/-	%	+/-	%
1	2	3	4	5	6	7	8
Залишок коштів на початок року	2552	54207	26658	+51655	у 21 рази	+27549	-50,82
Операційна діяльність							
Надходження від:	969848	1366403	1422440	+396555	+40,89	+56037	+4,10
– реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	969694	1366240	1422311	+396546	+40,89	+56071	+4,10
– повернення податків і зборів	-	-	-	-	-	-	-
– цільового фінансування	-	-	-	-	-	-	-
– інші надходження	154	163	129	+9	+5,84	-34	-20,86
Витрачання на оплату:	927359	1431035	1447922	+503676	+54,31	+16887	+1,18
– товарів (робіт, послуг)	389354	445613	514233	+56259	+14,45	+68620	+15,40
– праці	18856	23907	24877	+5051	+26,79	+970	+4,06
– відрахувань на соціальні заходи	11834	11950	12456	+116	+0,98	+506	+4,23
– зобов'язань з податків і зборів	180240	232300	234980	+52060	+28,88	+2680	+1,15
– інші витрачання	327075	717265	661376	+390190	+119,30	-55889	-7,79
Чистий рух коштів від операційної діяльності	42489	-64632	-25482	-107121	у 2,5 рази	+39150	-60,57
Інвестиційна діяльність							
Надходження від реалізації:	-	-	-	-	-	-	-
– фінансових інвестицій	-	-	-	-	-	-	-
– необоротних активів	-	-	-	-	-	-	-
– інші надходження	-	-	-	-	-	-	-

продовження таблиці 3.2

1	2	3	4	5	6	7	8
Витрачання придбання на:	1454	1945	1130	+491	+33,77	-815	-41,90
– фінансових інвестицій	-	-	-	-	-	-	-
– необоротних активів	1454	1945	1130	+491	+33,77	-815	-41,90
– інші платежі	-	-	-	-	-	-	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-1454	-1945	-1130	-491	+33,77	+815	-41,90
Фінансова діяльність							
Надходження від:	31022	61150	41038	+30128	+97,12	-220112	-32,89
– власного капіталу	-	-	-	-	-	-	-
– отримання позик	31022	61150	41038	+30128	+97,12	-220112	-32,89
– інші надходження	-	-	-	-	-	-	-
Витрачання на:	20402	22122	24674	+1720	+8,43	+2552	+11,54
– погашення позик	20340	22052	24622	+1712	+8,42	+2570	+11,65
– інші платежі	62	70	52	+8	+12,90	-18	-25,71
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	10620	39028	16364	+28408	у 2,7 рази	-22664	-58,07
Чистий рух грошових коштів за звітний період	51655	-27549	-10248	-79204	-153,33	+17301	-62,80
Залишок коштів на кінець року	54207	26658	16410	-27549	-50,82	-10248	-38,44

В 2022 році порівняно з 2021 роком підприємство отримало позитивний грошовий потік лише від фінансових операцій (39028 тис. грн.). Результат операційних та інвестиційних операцій – негативний грошовий потік (відповідно 64632 тис. грн. та 1945 тис. грн.).

В 2023 році підприємство отримало позитивний грошовий потік лише від фінансових операцій, хоча порівняно з 2022 роком зазнало зменшення на 22664 тис. грн. Інші види діяльності зумовили негативний грошовий потік, але при цьому порівняно з 2022 роком зменшився на 39150 тис. грн. від операційної діяльності та на 815 тис. грн. від інвестиційних операцій, тобто зменшилися витрачання грошових коштів.

Аналізування структурних змін грошових коштів діяльності ПАТ «ТРАНС ОІЛ» за прямим методом подано в табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Аналізування структурних змін грошових коштів ПАТ «ТРАНС ОІЛ»

Показники	2021 рік		2022 рік		2023 рік		Відхилення, пунктів структури	
	Сума, тис. грн.	Пито- ма вага, %	Сума, тис. грн.	Пито- ма вага, %	Сума, тис. грн.	Пито- ма вага, %	2022/ 2021	2023/ 2022
Залишок коштів на початок року	2552	-	54207	-	26658	-	-	-
Надходження грошових коштів від:	1000870	100,00	1427553	100,00	1463478	100,00	-	-
– продаж продукції (робіт, послуг)	969694	96,87	1366240	95,71	1422311	97,19	-1,16	+1,48
– повернення податків і зборів	-	-	-	-	-	-	-	-
– цільового фінансування	-	-	-	-	-	-	-	-
– отримання позик	31022	3,11	61150	4,28	41038	2,80	+1,17	-1,48
– інші надходження	154	0,02	163	0,01	129	0,01	-0,01	-
Витрачання грошових коштів на:	949215	100,00	1425152	100,00	1473726	100,00	-	-
– оплату товарів (робіт, послуг)	389354	41,02	445613	29,16	514233	34,89	-11,86	+5,73
– оплату праці	18856	1,99	23907	1,68	24877	1,69	-0,31	+0,01
– оплату відрахувань на соціальні заходи	11834	1,25	11950	0,84	12456	0,85	-0,41	+0,01
– оплату зобов'язань з податків і зборів	180240	18,99	232300	16,30	234980	15,94	-2,69	-0,36
– придбання необоротних активів	1454	0,15	1945	0,14	1130	0,08	-0,01	-0,09
– погашення позик	20340	2,14	22052	1,55	24622	1,67	-0,59	+0,12
– інші витрачання	327137	34,46	717335	50,33	661428	44,88	+15,87	-5,45
Чистий рух коштів за звітний період	51655	-	-27549	-	-10248	-	-	-
Залишок коштів на кінець року	54207	-	26658	-	16410	-	-	-

У 2022 році порівняно з 2021 роком відбулося зростання питомої ваги отримання позик (на 1,17 пунктів структури). Питома вага інших елементів надходжень грошових коштів зменшилася в 2022 р. порівняно з 2021 р.: надходження грошових коштів від продажу продукції – на 1,16 пунктів структури, інших надходжень – на 0,01 пунктів структури.

В той же час відбулося зростання питомої ваги витрачання грошових коштів лише на інші цілі (на 15,87 пунктів структури). Питома вага інших витрачань грошових коштів зменшилася в 2022 р. порівняно з 2021 р.: на товари (роботи, послуги) – на 11,86 пунктів, на зобов'язання з податків і зборів – на 2,69 пунктів, на погашення позик – на 0,59 пунктів, на оплату праці – на 0,31 пунктів, відрахування на соціальні заходи – на 0,41 пунктів, купівлю необоротних активів – на 0,01 пунктів.

В 2023 році у порівнянні з 2022 роком зросла питома вага надходжень грошових коштів від продажу продукції (товарів, робіт, послуг) (на 1,48 пунктів). Одночасно відбулося зменшення питомої ваги отримання позик (на 1,48 пунктів). Питома вага інших надходжень залишилась без змін.

В той же час відбулося зростання питомої ваги витрачання грошових коштів на оплату товарів (робіт, послуг) (на 5,73 пунктів), погашення позик (на 0,12 пунктів), оплату праці (на 0,01 пунктів) та оплату відрахувань на соціальні заходи (на 0,01 пунктів). Одночасно відбулося зменшення питомої ваги витрачання грошових коштів на купівлю необоротних активів (на 0,09 пунктів), оплату зобов'язання з податків і зборів (на 0,36 пунктів) та інші витрачання (на 5,45 пунктів).

Аналізування структурних змін грошового потоку по видах діяльності ПАТ «ТРАНС ОІЛ» розглянуто в табл. 3.4.

В структурі грошових коштів від операційної діяльності протягом 2021-2023 рр. найбільшу питому вагу займали надходження коштів від продажу продукції (відповідно 99,98 %, 99,99 % та 99,99 %). Інші складові займали незначні частки в структурі надходжень грошових коштів.

Продовження таблиці 3.4

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Витрачання грошових коштів на:	1454	100,00	1945	100,00	1130	100,00	-	-
– придбання фінансових інвестицій	-	-	-	-	-	-	-	-
– придбання необоротних активів	1454	100,00	1945	100,00	1130	100,00	-	-
– інші платежі	-	-	-	-	-	-	-	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-1454	-	1945	-	1130	-	-	-
Фінансова діяльність								
Надходження грошових коштів від:	31022	100,00	61150	100,00	41038	100,00	-	-
– власного капіталу	-	-	-	-	-	-	-	-
– отримання позик	31022	100,00	61150	100,00	41038	100,00	-	-
– інші надходження	-	-	-	-	-	-	-	-
Витрачання грошових коштів на:	20402	100,00	22122	100,00	24674	100,00	-	-
– погашення позик	20340	99,70	22052	99,68	24622	99,79	-0,02	+0,11
– інші платежі	62	0,30	70	0,32	52	0,21	+0,32	-0,11
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	10620	-	39028	-	16364	-	-	-
Чистий рух коштів за звітний період	51655	-	-27549	-	-10248	-	-	-
Залишок коштів на кінець року	54207	-	26658	-	16410	-	-	-

У витратах грошових коштів від операційної діяльності 41,99 % в 2021 р., 31,14 % в 2022 р. та 35,52 % в 2023 р. припадало на товари, роботи, послуги. Отримання коштів від інвестиційних операцій на ПАТ «ТРАНС ОІЛ» протягом 2021-2022 рр. не було. Витрачання грошових коштів на купівлю необоротних активів склало 100% в структурі витрат від інвестиційних операцій. У надходженнях грошових коштів від фінансових операцій 100 % склало отримання позик.

Витрати фінансової діяльності пов'язані з погашенням позик становили 99,70% в 2021 р., 99,68 % в 2022 р. та 99,79 % в 2023 р. Інші платежі в 2022 році збільшилися порівняно з 2021 роком на 0,32 пунктів структури, в 2023 році зменшилися порівняно з 2022 роком на 0,11 пунктів структури.

3.2. Внутрішній аудит грошових коштів ПАТ "ТРАНС ОІЛ" та його організаційне забезпечення

Робота будь-якого підприємства обов'язково пов'язана із рухом грошових коштів як у готівковій, так і безготівковій формі. Тому необхідним для забезпечення їх цілісності, збереження та правильності здійснення операцій з їх використанням є суворе дотримання своєчасності та правильності документального оформлення операцій з надходження, вибуття та зберігання на підприємстві коштів. Тому у перевірка правильності, своєчасності та законності оформлення операцій з грошовими коштами, на сьогоднішній день, є актуальною проблемою, яка вирішується через проведення аудиту[31].

Статтею 3 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (поточна редакція від 01.07.2021) передбачено, що метою ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства [49]. Згідно цього положення, приходимо до висновку, що засоби контролю повинні бути спрямовані на підтвердження або заперечення повноти, правдивості та неупередженості облікової інформації.

У ПАТ «ТРАНС ОІЛ» здійснюються операції з грошовими коштами, тому аудит грошових коштів необхідний для попередження та усунення різного роду зловживань і порушень. Здійснення перевірки грошових коштів важливе як під час перевірки фінансової звітності, так і під час операційних перевірок.

Основною метою аудиту грошових коштів є надання аудитором обґрунтованого висновку щодо законності, достовірності касових операцій, операцій на рахунках у банках, операцій з коштів у дорозі, операцій з грошовими документами, а також операцій з еквівалентами грошових коштів [43].

Під час аудиторської перевірки правильності ведення бухгалтерського обліку грошових коштів підприємства проводиться згідно законодавчих та нормативних

актів та діючою нормативно - правовою базою. А саме:

Податковий кодекс України ;

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»;

Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»;

Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні;

– Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань тощо.

Перевірка касових операцій, операцій на рахунках у банках, операцій з грошовими документами, перевірка грошових коштів у дорозі, перевірка операцій з еквівалентами грошових коштів виконується під час контрольних процедур.

Серед облікових джерел контролю:

Наказ про облікову політику підприємства, первинна документація з обліку грошових коштів, касова звітність про рух грошових коштів та грошових документів на рахунках підприємства, виписки банків про рух грошових коштів, регістри аналітичного та синтетичного обліку за рахунками 30 «Готівка», 31 «Рахунки в банках», 33 «Інші кошти», бухгалтерська звітність (форма № 1 «Баланс»); форма № 3 «Звіт про рух грошових коштів»; форма № 5 «Примітки до річної фінансової звітності») [3].

Сутність внутрішнього аудиту розкривається у його функціях. Як свідчить досвід розвинутих країн, до основних функцій внутрішнього аудиту належать: контрольна, координаційна, аналітична, інформаційна, консультаційна, захисна.

Процес внутрішньогосподарського контролю грошових коштів складається з трьох основних етапів: організаційно-підготовчий, етап перевірки та заключний етап.

На першому етапі проведення внутрішньогосподарського контролю грошових коштів з'ясовується: склад грошових коштів; наявність договорів матеріальної відповідальності; забезпечення належних умов зберігання грошових коштів. Проводиться дослідження системи організації бухгалтерського обліку, в частині дотримання положень облікової політики, зокрема: оцінка наказу про

облікову політику, графік документообігу, субрахунки та аналітичні рахунки в робочому плані рахунків; графік інвентаризацій; форми реєстрів податкового обліку; забезпечення організації бухгалтерського обліку у відповідності з діючими вимогами; забезпечення розподілу функціональних обов'язків посадових осіб, які відповідають за стан і рух грошових коштів.

Аналізується періодичне проведення інвентаризації грошових коштів, перевіряється наявність форм первинної документації по всіх господарських операціях з грошовими коштами. Розглядається наказ керівника на підприємстві, який встановлює періодичність перевірок; Перевіряється дотримання вимог щодо виведення результатів проведених інвентаризацій діючих норм ведення готівкових операцій [15].

На другому етапі здійснюється раптова процедура перевірки. Вона починається з розписки від касира, що всі прибуткові й видаткові документи здані в бухгалтерію та вся готівка, що надійшла, оприбуткована, а видана – списана на витрати. Згодом проводиться інвентаризація каси та грошових еквівалентів.

В процесі інвентаризації грошових коштів в дорозі здійснюється порівняння сум на відповідних субрахунках з даними квитанцій банківських установ, поштових відділень, копій супровідних відомостей на здачу виручки інкасаторам банку тощо. На даному етапі перевірки здійснюється:

- підтвердження інформації про фактичні залишки грошових коштів та їх еквівалентів у касі та на поточних рахунках в банківських установах;

- перевірка дотримання чинного законодавства за операціями з грошовими коштами;

- спостереження за своєчасним і правильним оформленням документального оприбутковування і видачі грошових коштів та їх еквівалентів первинними документами типової форми;

- контроль точного перенесення початкових залишків по грошовим коштам;

- перевірку дотримання підприємством встановленого ліміту зберігання готівкових коштів контроль відповідності даних аналітичного, синтетичного обліку, Головної книги і Балансу;

апробація стану грошових коштів на рахунках за даними виписок банку і за балансом підприємства на день проведення перевірки;

вивчення законності відкриття підприємством рахунків у банку, обробки виписок банку по всіх рахунках і своєчасності одержання;

оцінка правильності проведення взаємозаліків з кредитною установою.

Результати контролю підсумовують на третьому етапі, для цього проводиться аналіз виявлених порушень та встановлюється їх вплив на господарський процес. Згідно результатів внутрішньогосподарського контролю грошових коштів складається висновок щодо встановлених порушень та виявлених відхилень. Встановлюються заходи щодо вирішення та поліпшення проблемних питань, відносно достатності забезпечення підприємством заходів по збереженню та захисту грошових коштів, їх обліку та підвищення рівня внутрішнього контролю за ними. Також удосконалюється контроль за виконанням прийнятих рішень та реалізацією розроблених заходів щодо усунення і недопущення у майбутньому виявлених порушень [20].

Внутрішній контроль можна умовно поділити на: попередній, поточний (оперативний) і подальший та документальний, фактичний і комбінований. Він може проводитись як ревізія, тематична перевірка, розслідування та службове розслідування.

Попередній контроль проводиться до прийняття управлінських рішень і здійснення господарських операцій. Він здійснюється на всіх рівнях управління. Внутрішньогосподарські плани, проектно-кошторисна документація, документи на відпуск товарно-матеріальних цінностей і готової продукції, на видачу грошових коштів, договори - є об'єктами попереднього контролю. Мета попереднього контролю – запобігти протизаконні економічно недоцільні господарські операції та дії посадових осіб; забезпечити економне й ефективне витрачання господарських ресурсів і не допустити невиробничих витрат.

Поточному (оперативному) контролю необхідно приділяти особливу увагу саме з боку персоналу суб'єкта господарювання, якщо воно безпосередньо зацікавлене в покращанні результатів господарсько-фінансової діяльності.

При поточному (оперативному) контролі здійснюються тематичні перевірки та аналізуються показники оперативної звітності. Поєднання поточного контролю з попереднім попереджає невиробничі витрати, запобігає можливе розкраданням і втрати матеріальних ресурсів та грошових коштів.

Подальший контроль виконується на підставі даних, зафіксованих у первинних документах, регістрах бухгалтерського обліку і в бухгалтерській звітності після господарських операцій. Мета такого контролю – перевірка за певний період, доцільності й законності господарських операцій, виявлення порушень і зловживань та недоліків у роботі; для подальшого виявлення і мобілізації резервів подальшого поліпшення всіх виробничих та економічних показників.

Найвища дієвість та ефективність контролю досягається послідовним поєднанням попереднього, поточного (оперативного) і подальшого контролю.

Документальний контроль полягає у встановленні достовірності й законності господарських операцій за даними первинної документації, облікових регістрів і звітності, в яких вони знайшли відображення.

Фактичним називається контроль, який шляхом обстеження, огляду, обмірювання, перерахунку, зважування, лабораторного аналізу та інших способів перевірки їх фактичного стану, встановлює кількісний і якісний стан об'єктів, які перевіряються.

Спільне проведення документального і фактичного контролю дає змогу встановити дійсний стан об'єкта перевірки. Поєднання документального і фактичного контролю називають комбінованим контролем.

Усі процеси і явища, пов'язані з господарською діяльністю підприємств належать до предмета внутрішнього контролю, при цьому межі внутрішнього контролю сягають від прийняття управлінського рішення до визначення його результативності [48].

Залежно від суті господарських операцій та основних напрямів контролю грошових коштів у процесі внутрішньогосподарського контролю застосовують ряд способів і прийомів

органолептичні: вибіркові та суцільні спостереження, інвентаризація, експертиза обстеження;

розрахунково-аналітичні: статистичні розрахунки, економічний аналіз, інформаційне моделювання;

документальні: нормативно - правова, формальна, арифметична перевірки окремого документа, зустрічна перевірка документів, аналітична (камеральна) перевірка звітності та балансів, отримання пояснень від посадових осіб;

узагальнення та реалізація результатів контролю: документування результатів контролю, групування, прийняття рішення за результатами контролю, контроль за виконанням прийнятих рішень [11].

Основні порушення та помилки в процесі перевірки:

неточне оформлення прибуткових і видаткових касових ордерів;

розрахунки, що не відповідають дійсності;

перевищення ліміту каси та встановлених строків використання виданої під звіт готівки;

зловживання службовим становищем (не оприбуткування, привласнення та надлишкове списання грошей по касі);

незадовільне виконання службових обов'язків (формальне підписування документів, фіктивна інвентаризація, використання службового становища та ін.);

– невірна оцінка операцій із заготівлі, виробництва чи реалізації з точки зору доцільності й економічності.

неправильно складена кореспонденція рахунків тощо.

Керівництво підприємств має розуміти, що коли грошові кошти раціонально і ефективно використовуються, то тільки тоді, вони здатні приносити економічну вигоду. Тому важливим та невід'ємним елементом системи контролю на підприємстві та держави у цілому є контроль грошових коштів[3].

При проведенні перевірки аудитор повинен використовувати різні аудиторські процедури.

Джерелами інформації для аудиту грошових коштів у касі підприємства є: головна книга; журнали-ордери, касова книга (№ КО-4), прибуткові і видаткові

касові ордери (№ КО-1, № КО-2); Журнал реєстрації прибуткових і видаткових касових документів (№ КО-3 і № КО-3а); Книга обліку прийнятих, виданих касиром грошей (№ КО-5); чеки на отримання готівки; виписки банку; авансові звіти; посвідчення на відрядження; акти на закупівлю; повідомлення банку про встановлення ліміту готівки в касі; розрахунково-платіжні (платіжні) відомості на виплату заробітної плати, відпускних, матеріальної допомоги та інших виплат; форма річної фінансової звітності № 1 «Баланс(Звіт про фінансовий стан)»; Форма № 3 «Звіт про рух грошових коштів»; форма № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» тощо.

В залежності від різних чинників (особливості роботи підприємства, інтенсивності касових операцій, форми ведення бухгалтерського обліку, обсягу документообігу тощо) визначається вибір методів і техніки проведення аудиту. Під час аудиту грошових коштів, основними методичними прийомами є перевірка документів за формою, суттю та змістом; інвентаризація; арифметична, експертна, логічна, зустрічна перевірка; прийом взаємного контролю операцій і документів; оцінка документів за даними кореспондуючих рахунків, опитування тощо.

Особлива увага приділяється н правильності оформлення касових документів. Під час аналізу звіту касира та доданих до нього документів аудитор порівнює, із записами в журналі реєстрації для перевірки у повноті обліку останніх касових операцій, номери останніх прибуткових і видаткових касових ордерів. За допомогою робочого документа аудитора, оформляють результати перевірки правильності та своєчасності оформлення касових документів.

В процесі перевірки визначається встановлений установою банку розмір ліміту залишку готівки в касі і з'ясовують, як підприємство дотримується ліміту залишку готівки, чи своєчасно повертає в банк невитрачені у строк кошти (на оплату праці та інші виплати). Способом порівняння залишків у звіті касира визначають понадлімітні залишки готівки в касі на кінець дня з встановленим лімітом за кожний день. У випадку виявлення перевищення ліміту, аудитор з'ясовує його причини та загальну суму понадлімітних залишків. Згідно чинного законодавства за перевищення встановленого ліміту залишку готівки в касі

передбачені фінансові санкції у двократному розмірі суми виявленої понадлімітної готівки за кожен день.

Перевірка цільового використання готівки, отриманої з рахунку банку є важливим завданням аудиту касової дисципліни. Призначення коштів констатується на зворотній стороні грошового чека і підприємство зобов'язане його дотримуватися після отримання коштів. В процесі контролю дотримання цільового використання грошових коштів аудитор звіряє дані звітів касира, касової книги, виписок банку, видаткових і прибуткових касових ордерів, а також інші документи, які показують витрачання готівки за призначенням [17]. За результатами перевірки вказують на факти нецільового використання готівки та з'ясовують їх причини.

Під час перевірки оприбуткування надходжень готівки здійснюється аналіз касових оборотів надходження готівки з банку. Згідно із звіркою даних касової книги, банківських виписок (за сумами і датами грошових коштів, отриманих з рахунків у банку), прибуткових касових ордерів (за сумами і датами грошових коштів) та ін., оприбуткування повинно бути повним і своєчасним. Не оприбуткована в касі готівка, яка не підтверджена прибутковими пасовими ордерами, повинна зараховуватися у дохід підприємства.

У процесі аудиту грошових коштів у касі аналізується дотримання порядку видачі підприємствами готівки під звіт (дотримання вимог, згідно термінів подання до бухгалтерії авансових звітів та своєчасності повернення невикористаних залишків авансових сум, цільове їх витрачання). За результатами перевірки звітів касира, видаткових касових ордерів, авансових звітів підзвітних осіб і доданих до них підтверджувальних документів, з'ясовують факт порушень. Грошові кошти, які не повернуті своєчасно підзвітною особою у касу підприємства, арифметично додаються до залишку готівки в касі за кожен день.

Типовими порушеннями, які виявляють під час аудиторських перевірок грошових коштів, є:

- відсутність укладеного договору про повну матеріальну відповідальність та наказу керівника про виконання функцій касира іншим працівником;
- порушення чіткого порядку проведення інвентаризацій;

наявність підчищень і виправлень у документах;
 відсутність підписів окремих членів інвентаризаційної комісії;
 спотворена кореспонденція рахунків; розбіжність сум у касовому ордері та в звіті касира;

нестача або надлишок грошових коштів чи грошових документів;

нестача підписів керівника, головного бухгалтера, касира;

часткове оприбуткування грошових коштів;

видача готівки під звіт особам без повного звіту за попередній аванс;

сфальсифіковані підписи осіб, які отримали гроші;

порушення термінів повернення невикористаних сум підзвітними особами;

надлишок законодавчо встановлених норм розрахунків готівкою [9].

Крім готівки, у касах підприємства можуть зберігатися і грошові документи. А саме: проїзні квитки, поштові марки, путівки на санаторно-курортне лікування, тощо. Вони виконують роль грошових документів вузького та спеціального призначення, але вони не можуть бути використані в якості засобів платежу.

Обліковуються грошових документів Планом рахунків, в якому передбачено рахунок 331 «Грошові документи в національній валюті» та 332 «Грошові документи в іноземній валюті».

Грошових документів перевіряються методичним прийомом, що має назву інвентаризація, за результатами якої складається відповідний акт. Відповідність інформації та отримані результати порівнюються із даними синтетичного й аналітичного обліку.

Важливим об'єктом аудиту грошових документів є організація аналітичного обліку грошових документів, який ведеться за їх видами.

В процесі аналізу відображення в обліку операцій з грошовими документами, необхідно звертати увагу на джерела їх надходження та дотримання порядку списання, тобто слід з'ясувати, за рахунок яких джерел ці грошові документи були придбані, яку частину їхньої вартості оплачується підприємством, чи вчасно і у повному обсязі надходять у касу гроші від отримувачів путівок [35].

Наступним напрямом є перевірка грошових коштів у дорозі: на субрахунки

333 «Грошові кошти в дорозі в національній валюті» та 334 «Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті». Під час перевірки цього виду операцій встановлюють: правомірність віднесення грошових коштів повноту та своєчасність зарахування грошових коштів у дорозі на відповідні рахунки в банках, обчислюють тривалість перебування коштів у дорозі. У випадку встановлення невірної списання грошових коштів у дорозі або приховування та розкрадання коштів виявляють суму нанесеного збитку та визначають, вплив на достовірність фінансової звітності.

Під час перевірки операцій з еквівалентами грошових коштів визначають термін, придбання, чи можуть вони вільно конвертуватись у готівку та ризик зміни їх вартості, тобто розглядають правомірність віднесення фінансових інвестицій до цієї категорії активів,. Перевіряють наявність підтверджувальних документів на право власності на еквіваленти грошових коштів.

Об'єктами перевірки операцій з еквівалентами грошових коштів є ідентифікація фінансових інвестицій як еквівалентів грошових коштів, оцінка еквівалентів грошових коштів під час придбання та на дату складання балансу, організація аналітичного обліку еквівалентів грошових коштів, терміни погашення еквівалентів грошових коштів і правильність відображення їх в обліку, документи про право власності на еквіваленти грошових коштів.

Виявлені порушення в обліку еквівалентів грошових коштів підприємства, згідно зібраних доказів, відтворюють у робочих документах аудитора та застосовують на етапі узагальнення результатів перевірки та складання підсумкової документації.

Наявність у підприємства поточних та інших рахунків у банках; законність операцій, які здійснюються на цих рахунках; точність документального оформлення банківських операцій; повнота і відповідність сплачених коштів виставленим рахункам; тотожність сум, вказаних у виписках банку сумам, відображеним у первинних розрахункових документах; достовірність і доцільність здійснення банківських операцій; обґрунтованість відображення банківських операцій на бухгалтерських рахунках є об'єктами аудиту грошових коштів на поточному рахунку в банку та банківських операцій [46].

Під час аудиту необхідно впевнитись у наявності всіх виписок банку з рахунків підприємства. В разі відсутності, необхідно отримати в банку засвідчені копії.

Справжність виписок визначається за зовнішніми ознаками (наявність необхідних реквізитів, підписів, штампів банку тощо). Виправлення у виписках засвідчується підписом головного бухгалтера і гербовою печаткою. Повторній перевірці обов'язково підлягають виписки з підчистками і виправленнями, не підтвердженими банком.

Перевірка повноти та достовірності банківських виписок і прикладених до них документів, встановлюється завдяки їх нумерації по сторінках і переносом залишку коштів на рахунку. Залишок коштів на кінець періоду в попередній виписці банку повинен дорівнювати залишку коштів на початок періоду в наступній виписці. Всі здійснені через банк операції мають бути вірогідними і підтвердженими відповідними документами. Підробка банківських виписок дає можливість, застосовувати неправильну кореспонденцію рахунків та приховувати в обліку зловживання певні суми.

Важливим завданням аудитора є також перевірка правильності й обґрунтованості перерахування коштів за товарно-матеріальні цінності на рахунках 63 «Розрахунки і постачальниками і підрядниками», 37 «Розрахунки з різними дебіторами». В процесі перевірки, порівнюють суми, вказані в платіжних документах, з даними виписки банку. Якщо у аудитора є сумніви в справжності документів чи в достовірності операцій, необхідно провести їх повторну перевірку з постачальниками продукції.

Для перевірки видаткових банківських документів, їх групують в окремі відомості. А саме: всі оплачені штрафи, неустойки та інші платежі, пов'язані з порушенням договірних умов. Це дає змогу перевірити повноту відображення їх на відповідних рахунках і вжиті підприємством заходи щодо відшкодування за рахунок винних осіб суми заподіяної шкоди. Контролем банківських документів за суттю, встановлюють неправильні перерахування авансів і платежів за безтоварними рахунками та оплату рахунків інших організацій, які не мають

відношення до перевіреного підприємства.

Отже, отримання достатніх доказів впевненості в ефективності їх використання, достовірності відображення та розкриття інформації згідно з діючими принципами та твердженнями подання фінансової звітності, підтвердження достатності вільних грошових коштів для подальшої діяльності підприємства є метою аудиту операцій з грошовими коштами.

Актуальним питанням аудиту є удосконалення методики проведення внутрішнього аудиту касових операцій з метою її впровадження у діяльність підприємства. Це дасть змогу підвищити ефективність управління грошовими коштами підприємства.

Зображаємо у вигляді таблиць: визначення фактичної наявності готівки в касі та перевірка: залишку готівки на момент інвентаризації, правильності оформлення прибуткових та видаткових касових ордерів, своєчасності та повноти відображення руху готівки в касовій книзі та в звіті касира, дотримання встановленого ліміту готівки в касі, дотримання умов видачі готівки під звіт на виробничі та господарські потреби, своєчасності та повноти оприбуткування готівки, стану обліку касових операцій, відповідності інформації про готівку у фінансовій звітності. Перш ніж скласти план та програму аудиту, необхідно проаналізувати та оцінити систему бухгалтерського обліку. На основі складеного тесту внутрішнього контролю складемо анкету перевірки касових операцій (табл 3.5). Спочатку, для повної перевірки здійснення операцій по веденню грошових коштів складається тест внутрішнього контролю.

Таблиця 3.5

Анкета внутрішнього контролю грошових коштів в касі

№ п/п	Зміст питання	Результат оцінювання		
		Так	Ні	Інформація відсутня
1.	Наявність договору з касиром про повну матеріальну відповідальність		+	
2.	Наявність суцільної реєстрації прибуткових і видаткових ордерів	+		
3.	Наявність на підприємстві наказу керівника про періодичність проведення інвентаризації готівки в касі	+		
4.	Наявність порушень ведення касових операцій, встановлених внутрішніми або зовнішніми аудиторами			+
5.	Забезпечення умов зберігання готівки та інших цінностей в касі підприємства	+		
6.	Дотримання встановленого порядку зберігання чекових книжок, виписки чеків і отримання по них готівки	+		
7.	Дотримання порядку документального оформлення надходження грошей до каси та їх видачі	+		
8.	Дотримання ліміту залишку готівки в касі	+		
9.	Дотримання своєчасності та повноти оприбуткування готівки в касу підприємства	+		

Далі, на підставі, одержаних в процесі попереднього планування дані та необхідну інформацію, починається розробка загального плану внутрішнього аудиту (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Програма внутрішнього контролю касових операцій на ПАТ «ТРАНС ОІЛ»

Процедура контролю	Мета контролю	Код робочого документа	Відповідальний	Терміни
Перевірка понадлімітних залишків готівки у касі	Запобігти перевищенню встановлених лімітів на готівкові касові операції	Прибуткові та видаткові касові ордери, касова книга	КО-1	Фінансовий директор
Перевірка відповідності залишків у облікових регістрах готівки в національній валюті	Касова книга, журнал 1, Головна книга	КО-2	Головний бухгалтер	Щоквартально
Перевірка правильності визначення залишку готівки у іноземній валюті	Касова книга, прибуткові касові ордери, видаткові касові ордери, журнал 1, головна книга	КО-4	Хомазюк А.Я	01.07-01.08.2021
Перевірка первинних документів з обліку готівки	Прибуткові касові ордери, видаткові касові ордери	КО-5	Хомазюк А.Я	01.09 - 01.10.2021
Перевірка правильності розрахунку готівки у іноземній валюті з проведеної господарської операції	Прибуткові касові ордери, видаткові касові ордери, довідка бухгалтерії	КО-6	Хомазюк А.Я	01.11-01.12.2021

Даний план полягає формується у вигляді поетапного переліку аудиту із зазначенням використаних документів організаційно-методологічного характеру, що являють собою аудиторський доказ.

Робочі документи внутрішнього аудитора, для вирішення поставлених завдань внутрішнього аудиту касових операцій являються обґрунтованими доказами якісного внутрішнього аудиту касових операцій [50, 52,56].

Завершення виконання аудиторського завдання потребує обговорення процесу виконання завдання з членами аудиторської групи, характеристика виявлених викривлень та відхилень, розробки підсумкового документу та

подальших процедур.

Відносно знайдених викривлень та відхилень, доцільно представити цю інформацію за такими складовими:

критерії - стандарти, показники чи очікування, використані при проведенні оцінки (норми законів чи стандартів бухгалтерського обліку, нормативні чи планові показники тощо);

умови - виявлені факти під час дослідження (накладення штрафних санкцій, нестача запасів, порушення умов договору, тощо);

причини - виникнення відхилень фактичних умов від критеріїв (необізнаність виконавців, помилки в обліку, технологічному процесі; порушення, скоєні відповідальними особами, , тощо);

вплив - фактичні умови не відповідають критеріям (штрафи за порушення вимог чинного законодавства, неефективність окремих напрямів діяльності, невиконання запланованих показників, тощо) [40].

Запропонована методика внутрішнього аудиту касових операцій включає: анкету, загальний план, програму аудиту та робочі документи аудитора. Це надає змогу внутрішньому аудитору об'єднати всі аспекти обліку касових операцій на підприємстві, опрацювати правильність, своєчасність, законність відображення в обліку касових операцій, , провести якісний внутрішній аудит, вчасно вказати на порушення та підвищити ефективність діяльності підприємства[30].

3.3. Зарубіжний досвід обліку грошових коштів та можливості його використання в Україні

Фінансова звітність ПАТ «ТРАНС ОІЛ» являє собою систему узагальнених показників, які характеризують підсумки господарсько - фінансової діяльності товариства за минулий період (місяць, квартал, рік). Вона складається на основі групування підрахунку, і спеціальної обробки даних поточного бухгалтерського обліку.

Згідно із п.3. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»,

фінансова звітність – це бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період. Фінансова звітність у «ТРАНС ОІЛ» складається для надання користувачам інформації про рух грошових коштів та результати діяльності, фінансово- майновий стан підприємства, задля прийняття ефективних управлінських рішень.

Виділяють наступні якісні характеристики фінансової інформації:

–дохідливість, тобто вся інформація у формі звітності, повинна бути зрозумілою користувачам;

–доречність

–можливість інформації впливати на рішення, що приймаються;

–достовірність – інформація, яка впливає на рішення користувачів звітності, не повинна містити помилки та похибки;

–зіставлення інформації

–надання користувачам можливості порівнювати фінансові звіти за різні періоди.

Фінансова звітність складається з таких форм:

–Балансу (звіту про фінансовий стан) – додаток А;

–Звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід) – додаток Б;

–Звіту про рух грошових коштів – додаток В;

–Звіту про власний капітал – додаток Г;

–Приміток до фінансової звітності[44,63].

Вся узагальнена інформація ПАТ «ТРАНС ОІЛ» про операції з грошовими коштами та їх еквівалентами відображається в Балансі підприємства, Звіті про фінансові результати та Звіті про рух грошових коштів.

Баланс відтворює інформацію про залишки грошових коштів і їх еквівалентів в національній та іноземній валюті на початок і кінець звітного періоду (р.1165). Зміни, які відбулися з грошовими активами протягом звітного періоду розшифровуються у Звіт про рух грошових коштів (р. 3405, р. 3410, р. 3415).

Відображення результатів господарської діяльності ПАТ «ТРАНС ОІЛ» за звітний період фігурують у Звіт про фінансові результати. Звіт про рух грошових коштів демонструє зміни у величині грошових коштів та їх еквівалентів, що відбулися в процесі господарської діяльності ПАТ «ТРАНС ОІЛ», в тому числі для отримання прибутку.

Метою складання Балансу та Звіту про фінансові результати є надання користувачам правдивої, неупередженої та повної інформації про фінансовий стан підприємства на звітну дату та доходи, витрати, прибутки і збитки від діяльності підприємства за звітний період відповідно [4].

Основним інформаційним джерелом щодо руху грошових коштів та їх еквівалентів є «Звіт про рух грошових коштів» - форма № 3 фінансової звітності. Цей звіт є одним із найскладніших у всій фінансовій звітності підприємства, так як містить інформацію про операційну, фінансову та інвестиційну діяльність підприємства. Звіт про рух грошових коштів дає можливість проаналізувати ситуацію, пов'язану з надходженням та витрачанням грошових коштів, визначає потреби підприємства щодо використання цих коштів. Тобто форма звітності є багатосторонньою, що ускладнює процес його заповнення [7,28].

Надання користувачам фінансової звітності повної, правдивої та неупередженої інформації про зміни, що відбулися у грошових коштах ПАТ «ТРАНС ОІЛ» та їх еквівалентах за звітний період - мета складання Звіту про рух грошових коштів. При складанні фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності підприємства можуть обрати спосіб складання «Звіту про рух грошових коштів». А саме: за прямим або непрямим методом із застосуванням відповідної форми звіту.

У «Звіті про рух грошових коштів» (далі - ЗРГК) об'ємно відтворюються суми надходжень та видатків грошових коштів підприємства, що виникають у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності протягом звітного періоду. В разі коли рух грошових коштів у результаті однієї операції включає суми, які належать до різних видів діяльності, то ці суми у звіті наводяться окремо у складі

статей щодо відповідних видів діяльності. Негрошові операції (бартерні операції, отримання активів шляхом фінансової оренди, придбання активів шляхом емісії акцій тощо) не включаються до звіту про рух грошових коштів.

Упорядкування ЗРГК регулюється нормами МСБО (IAS) 7. Так, виходячи з норм МСБО (IAS) 7 рух коштів повинен класифікуватися за такими напрямками діяльності:

Операційна;

Інвестиційна;

Фінансова.

Згадаймо, що ж мають на увазі під собою дані види діяльності. Отже, операційна діяльність - це основна діяльність компанії, що приносить основний дохід, а також інша діяльність, крім інвестиційної та фінансової. Відповідно до п. 13 МСБО (IAS) 7 сума потоків грошових коштів від операційної діяльності є ключовим показником того, якою мірою операції підприємства забезпечують надходження грошових коштів, достатніх для погашення позик, збереження операційних можливостей підприємства, виплати дивідендів та здійснення нових інвестицій без звернення до зовнішні джерела фінансування.

Інформація про конкретні складові руху грошових коштів від операційної діяльності за попередні періоди у поєднанні з іншою інформацією корисна для прогнозування майбутніх грошових потоків від операційної діяльності.

Інвестиційна діяльність – придбання та реалізація довгострокових активів та довгострокових інвестицій, які не відносяться до грошових еквівалентів.

Окреме розкриття інформації про рух грошових коштів від інвестиційної діяльності має велике значення, оскільки воно показує, які витрати були зроблені з метою придбання ресурсів, призначених для створення майбутніх доходів і потоків коштів. Тільки ті витрати, які тягнуть за собою визнання активу у звіті про фінансове становище, можуть бути класифіковані як інвестиційна діяльність.

Фінансова діяльність – діяльність, що призводить до зміни розміру власного капіталу та позикових коштів, а також залучення ресурсів та пов'язаних із цим

витрат.

Окреме розкриття інформації про рух грошових коштів від фінансової діяльності теж має велике значення, оскільки дана інформація корисна під час прогнозування вимог на майбутні грошові потоки підприємства з боку тих, хто його фінансує. Наведемо приклади потоків коштів від зазначених видів діяльності у таблиці 3.7.

Види діяльності підприємства та їх складові

Вид діяльності	Потоки грошових коштів
Операційна (п. 14 МСБО (IAS) 7)	<ul style="list-style-type: none"> – грошові надходження від продажу товарів та надання послуг; - грошові надходження у вигляді роялті, гонорарів, комісійних та інша виручка; - Грошові виплати постачальникам за товари та послуги; - Грошові виплати працівникам та від імені працівників; – грошові надходження та виплати страхової компанії за страховими преміями, вимогами, анuitетами та іншими страховими винагородами; – грошові виплати чи повернення прибутку, якщо вони можуть бути безпосередньо співвіднесені з фінансовою чи інвестиційною діяльністю; - Грошові надходження та виплати за договорами, укладеними в комерційних або торгових цілях.
Інвестиційна (п. 16 МСБО (IAS) 7)	<ul style="list-style-type: none"> - Грошові виплати для придбання основних засобів, нематеріальних та інших довгострокових активів; – грошові надходження від продажу основних засобів, нематеріальних активів та інших довгострокових активів; – грошові виплати для придбання пайових або боргових інструментів інших підприємств та часток участі у спільному підприємстві (крім платежів за інструменти, що розглядаються як еквіваленти грошових коштів або призначені для комерційних чи торгових цілей) – грошові надходження від продажу пайових або боргових інструментів інших підприємств та часток участі у спільному підприємстві (крім надходжень за інструментами, що розглядаються як еквіваленти грошових коштів або призначені для комерційних чи торгових цілей); – грошові аванси та позики, надані іншим особам (крім авансів та позик, що надаються фінансовими інститутами); – грошові надходження від повернення авансів та позик, наданих іншим особам (крім авансових платежів та позик фінансових інститутів); – грошові виплати за ф'ючерсними контрактами, форвардними контрактами, опціонами та договорами "своп", за винятком випадків, коли контракти укладені в комерційних або торгових цілях або виплати класифікуються; - грошові надходження за ф'ючерсними контрактами, форвардними контрактами, опціонами та договорами "своп", за винятком випадків, коли контракти укладені в комерційних або торгових цілях або надходження класифікуються як фінансова діяльність.
Фінансова (п. 17 МСБО (IAS) 7)	<ul style="list-style-type: none"> – грошові надходження від емісії акцій чи інших пайових інструментів; - Грошові виплати власникам для придбання або погашення акцій підприємства; – грошові надходження від випуску боргових зобов'язань, позик, векселів, облігацій, заставних та інших короткострокових чи довгострокових запозичень; - Грошові виплати за позиковими коштами; - Грошові виплати орендаря для зменшення непогашеної заборгованості з фінансової оренди.

МСБО 7 передбачає два методи складання ЗРГК: Прямий метод;

Непрямий метод (п. 18 МСБО 7).

Суть прямого методу полягає у трансформуванні статей Звіту про фінансові результати шляхом вилучення з них негрошові доходи і витрати. Надходження грошових коштів та їх вибуття розгорнуто відображаються у Звіті про рух грошових коштів. Чистий рух грошових коштів дорівнює різниці між надходженням і вибуттям грошових коштів. У Звіті про рух грошових коштів, складеному за прямим методом, рух грошових коштів у результаті операційної діяльності визначається за сумою надходжень від операційної діяльності та сумою витрачання на операційну діяльність грошових коштів за показниками записів їх руху на рахунках бухгалтерського обліку.

Унаслідок інвестиційної та фінансової діяльності (відповідно, другий і третій розділи звіту) рух коштів визначається тільки прямим методом. За звітний період, чистий рух грошових коштів дорівнює сумі таких статей:

- чистий рух коштів від операційної діяльності;
- чистий рух коштів від інвестиційної діяльності;
- чистий рух коштів від фінансової діяльності.

На кінець року залишок коштів визначається додаванням сум за статтями:

- чистий рух грошових коштів за Звітний період;
- залишок на початок Звітного періоду;
- вплив змін курсів валют.

Непрямий метод не передбачає перетворення кожної статті Звіту про фінансові результати, а полягає в регулюванні суми прибутку (збитку) на величини змін поточних активів, зобов'язань, інших балансових рахунків і сформований на класичній балансовій моделі: активи завжди повинні дорівнювати зобов'язанням і власному капіталу, до складу якого належить прибуток [23,24].

У разі непрямого методу, рух грошових коштів у результаті операційної діяльності визначається шляхом коригування прибутку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування.

Алгоритм визначення чистого руху коштів від операційної діяльності

непрямим методом, згідно з НП(С)БО 1, має такий вигляд:

– коригування суми прибутку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування за рік за даними Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) на негрошові потоки, причому негрошові витрати додаються (збільшення забезпечень, амортизація необоротних активів, збиток від неопераційної діяльності, збиток від нереалізованих курсових різниць, та інших негрошових операцій), а негрошові доходи – віднімаються (прибуток від нереалізованих курсових різниць, зменшення забезпечень, прибуток від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій);

– додавання сум зменшення оборотних активів;

– віднімання сум збільшення оборотних активів;

– віднімання сум зменшення поточних зобов'язань;

– додавання сум збільшення поточних зобов'язань; віднімання сум сплаченого податку на прибуток [1].

У статті «Чистий рух коштів за звітний період» відтворюється сума різниць між сумою грошових надходжень та видатків, відображених у статтях: «Чистий рух коштів від операційної діяльності», «Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності» та «Чистий рух коштів від фінансової діяльності».

Залишок грошових коштів на початок року, наведений у балансі відтворюється у статті «Залишок коштів на початок року». Для розрахунку зміни в оборотних активах та поточних зобов'язаннях порівнюються залишки за відповідними рахунками на кінець і на початок періоду. Приріст оборотних активів або зменшення поточних зобов'язань, виявлений внаслідок такого порівняння, свідчить про вибуття грошових коштів, а зменшення оборотних активів або зростання поточних зобов'язань - ознака надходження грошових коштів у результаті операційної діяльності.

Сума збільшення або зменшення залишку грошових коштів у результаті перерахунку іноземної валюти при зміні валютних курсів протягом звітного періоду відображається у статті «Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів».

У статті «Залишок коштів на кінець року» наводиться різниця між сумою грошових надходжень та видатків, відтворених у статтях «Залишок коштів на початок року», «Чистий рух коштів за звітний період» та «Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів». Розрахований таким чином показник становить наведеному в балансі залишку грошових коштів та грошових еквівалентів на кінець звітного періоду[44].

Методичні аспекти складання Звіту про рух грошових коштів узагальнює табл. 3.8.

Таблиця 3.8

Структурно-логічна схема складання Звіту про рух грошових коштів підприємства

Рух коштів в результаті операційної діяльності	
Прямий метод	Непрямий метод
<p>НАДХОДЖЕННЯ від: реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (р. 3000); -повернення податків і зборів, у тому числі податку на додану вартість цільового фінансування (р. 3006, р. 3010); інші надходження (р. 3095) ВИТРАЧАННЯ НА СПЛАТУ: — товарів (робіт, послуг) (р. 3100); — праці (р. 3105); — відрахувань на соціальні заходи (р. 3110); — зобов'язань з податків і зборів (р. 3115); — інші витрати (р. 3190) =чистий рух коштів від операційної діяльності (р. 3195)</p>	<p>Прибуток (збиток) від звичайної діяльності до оподаткування +/- коригування (- негрошові доходи + негрошові витрати) на: — амортизацію необоротних активів; — збільшення (зменшення) забезпечень; — збиток (прибуток) від нереалізованих курсових різниць; збиток (прибуток) від неопераційної діяльності та інших негрошових операцій; +/- зменшення (збільшення) оборотних активів; +/- збільшення (зменшення) поточних зобов'язань =грошові кошти від операційної діяльності -Сплачений податок на прибуток = чистий рух коштів від операційної діяльності</p>
Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності	
<p>Прямий метод НАДХОДЖЕННЯ від реалізації фінансових інвестицій (р. 3200), необоротних активів (р. 3205); від отриманих відсотків (р. 3215), дивідендів (р. 3220); від деривативів (р. 3225); інші надходження (р. 3250) - ВИТРАЧАННЯ на придбання фінансових інвестицій (р. 3255), необоротних активів (р. 3260); виплати за деривативами (р. 3270); інші платежі (р. 3290) = Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності (р. 3295)</p>	
Рух коштів у результаті фінансової діяльності	
<p>Прямий метод НАДХОДЖЕННЯ від власного капіталу (р. 3300), отримання позик (р. 3305) та інші надходження (р. 3340) - ВИТРАЧАННЯ на викуп власних акцій (р. 3345), погашення позик (р. 3350), сплату дивідендів (р. 3355) та інші платежі (р. 3390) = чистий рух коштів від фінансової діяльності (р. 3395)</p>	

+/-чистий рух коштів у результаті операційної діяльності (р. 3195) +/-чистий рух коштів у результаті інвестиційної діяльності (р. 3295)+/-чистий рух коштів у результаті фінансової діяльності (р. 3395) = чистий рух грошових коштів за Звітний період (р. 3400)
+/-залишок на початок Звітнього періоду (р. 3405) +/-вплив змін курсу валют (р. 3410) =залишок коштів на кінець року(р. 3415)

Існують три основних сучасних нововведення, які стосуються Звіту про ру грошових коштів:

Можливість складати як прямим, так і непрямим методами Розділ І «Звіту про рух грошових коштів» із застосуванням відповідних форм (форми № 3 або № 3-н). Для того, щоб підприємство могло самостійно обрати відповідний метод розрахунку, необхідно обов'язково внести зміни в наказ про його облікову політику в частині фінансової звітності.

Підприємства можуть не відтворювати у Звіт ті рядки, в яких немає інформації щодо їх розкриття (окрім випадків, коли така інформація була в попередньому Звітному періоді).

Для форм фінансової звітності, разом з обов'язковими рядками, передбачено ще й додаткові статті, перелік яких із назвами та кодами наведено в додатку 3 відповідно до НП(С)БО 1. У Звіті відображають додаткову статтю за одночасного здійснення двох умов:

інформація, яка наводитиметься в додатковій статті повинна бути важливою та конкретною;

оцінка статті може бути надійно визначена [24].

ВИСНОВКИ

Гроші можуть виступати в різних формах (металеві, паперові, кредитні) і проявляють свою сутність через функції, які вони виконують. Завдяки функціям грошей в якості засобів обігу та платежу, вони знаходяться в постійному русі. Рух грошей у внутрішньому обороті країни являє собою грошовий обіг, який виражений у готівковій та безготівковій формах, які, в свою чергу, опосередковують рух товарів і послуг, а також обслуговують нетоварні платежі. Грошові кошти розглядають як економічну, так і облікову категорію. З одного боку, гроші – це особливий товар, що виконує роль всезагального еквівалента та є загальним засобом обігу. З другого боку, грошові кошти – це кошти, які має підприємство у своєму розпорядженні для здійснення різних виплат.

З метою узагальнення існуючих загальноприйнятих ознак класифікації грошових коштів запропонована удосконалена їх класифікація для потреб управління грошовими коштами за такими основними ознаками, як:

форма існування (готівкові грошові кошти, безготівкові грошові кошти);

вид валюти (грошові кошти в національній валюті, грошові кошти в іноземній валюті);

обмеженість у напрямках використання (грошові кошти без обмежень у напрямках використання, грошові з обмеженнями у напрямках використання);

місцем зберігання (грошові кошти у касі підприємства (установи, організації), грошові кошти на рахунках у банку, грошові кошти на мікропроцесорі старт-карток, грошові кошти в пам'яті ЕОМ на жорстких дисках).

Аналіз нормативно-правових актів щодо організації обліку грошових коштів в Україні приводить до висновку, що сьогодні нормативно-правова база щодо готівкового обігу, готівкових та безготівкових платежів в основному відповідає потребам підприємства. Розподіл грошових коштів за діяльністю пов'язаний з відмінностями в вимогах, які пред'являють користувачі до звітної інформації. Тому, аналізуючи поточну інформацію, важливо оцінити достатність грошових коштів для підтримки економічного процесу суб'єктів господарювання та виявити

тенденції збільшення обороту, спричинені розширенням потужностей. Інформаційна концепція аудиту грошових коштів на підприємстві, яка формує чотири напрямки інформації, включає: законодавча інформація; інформація, яка безпосередньо пов'язана з суб'єктом господарювання; інформація, що стосується третіх осіб; інформація, пов'язана з аудитом.

Готівка є абсолютно ліквідним активом, тому необхідний постійний контроль і облік касових операцій. До касових операцій відносять операції, пов'язані з отриманням і використанням готівки безпосередньо з каси підприємства. Основним нормативним актом, що регулює правила ведення розрахунків готівкою, є Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні. Для обліку готівки в плані рахунків передбачено активний рахунок 30 «Готівка». Надходження й вибуття готівки оформлюється прибутковими (ф. № КО-1) і видатковими (ф. № КО-2) касовими ордерами. Доцільно внести зміни у прибутковий та видатковий касові ордери, доповнивши їх окремими даними про операційну, інвестиційну та фінансову діяльність, тобто у касових документах необхідно реєструвати одночасно вид господарської діяльності з метою належного узагальнення даних у касовій книзі, регістрах бухгалтерського обліку.

В умовах ринкової економіки кожне підприємство повинне відкривати рахунки в банківських установах для розрахунків з іншими підприємствами, організаціями, працівниками підприємств, іншими особами, для безготівкових розрахунків, а також для зберігання власних коштів. В ході підприємницької діяльності ПАТ «ТРАНС ОІЛ» здійснює розрахунки з іншими підприємствами як готівкою, так і безготівково, переказуючи кошти з свого банківського рахунку на відповідні рахунки інших підприємств. Облікове відображення руху грошових коштів на банківських рахунках виконується на рахунку 31 «Рахунки в банках». Для покращення здійснення безготівкових розрахунків важливим є удосконалення найбільш поширеної форми розрахункового документа в банківських операціях – платіжного доручення. Оперативність виконання доручення по платежах з використанням цього документа можна забезпечити шляхом відміни такого

реквізиту, як «Одержано банком» (оскільки дати отримання і проведення банком співпадають). Внаслідок цього можна усунути дублювання дати здійснення перерахування коштів банківською установою за дорученням клієнта, так як банк отримує і виконує платіж в один і той самий день.

Стаття балансу «Гроші та їх еквіваленти» відображає інформацію про готівку в касі, грошові кошти на рахунках в банках, грошові кошти в дорозі, електронні гроші, еквіваленти грошових коштів. Звіт, що розкриває дані про отримання і витрачання грошових коштів впродовж звітного періоду від операційних, інвестиційних та фінансових операцій – це звіт про рух грошових коштів. ПАТ «ТРАНС ОІЛ» формує звіт про рух грошових коштів згідно прямого методу. На основі цього звіту користувач отримує детальне уявлення про операційні, інвестиційні і фінансові операції підприємства впродовж звітного періоду.

Для проведення аналізу грошових потоків (у розрізі трьох видів діяльності підприємства операційної, інвестиційної і фінансової) підприємство використовує Звіт про рух грошових коштів. Мета аналізу руху грошових коштів – встановлення рівня достатності формування грошових потоків в розрізі видів діяльності, їх ефективності, збалансування позитивного (надходження грошових коштів) та негативного (вибуття грошових коштів) грошових потоків за обсягом і в часі. Значимість проведення такого аналізу зростає при порівнянні надходжень грошових коштів та чистого фінансового результату з метою підтвердження якості останнього: ближчі значення надходжень грошових коштів та чистого фінансового результату означають високу якість фінансового результату.

Здійснення аудиту грошових коштів ПАТ «ТРАНС ОІЛ» відбувається в розрізі таких напрямків: аудит касових операцій та операцій на поточному рахунку. Аудит касових операцій передбачає такі процедури: зібрати загальну інформацію про ведення касових операцій; оцінити надійність системи внутрішнього контролю касових операцій; оцінити величину аудиторського ризику, визначити метод аудиту та підхід до проведення аудиту; скласти план у відповідному розділі програми аудиторської перевірки (щодо операцій у касі);

виконання аудиторських процедур. Перевірка грошових коштів на банківському рахунку передбачає вивчення дотримання порядку відкриття рахунку згідно чинного законодавства, визначення кількості рахунків в банках, відповідність операцій на рахунках нормативним положенням, правильності зарахування коштів на рахунки та перерахування в бюджет, фонди, різним контрагентам, співставлення даних первинних документів, зведених документів та звітності щодо банківських операцій.

Аналіз руху грошових коштів діяльності ПАТ «ТРАНС ОІЛ» показав, що у 2023 році порівняно з 2022 роком відбулося зростання надходження грошових коштів (на 35925 тис. грн. або 2,52 %). Це зумовлено зростанням надходжень від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (на 56071 тис. грн.). Одночасно відбулося зменшення надходження грошових коштів за рахунок зменшення отримання позик (на 220112 тис. грн.), інших надходжень (на 34 тис. грн.). Витрачання грошових коштів в 2023 році порівняно з 2022 роком також збільшилося (на 48574 тис. грн. або 3,41 %). Такі зміни викликали збільшення залишку грошових коштів на кінець 2023 року на 10248 тис. грн.

У 2023 році порівняно з 2022 роком відбулося зростання питомої ваги надходження грошових коштів від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (на 1,48 пунктів структури). Одночасно відбулося зменшення питомої ваги отримання позик (на 1,48 пунктів структури). Питома вага інших надходжень залишилась без змін. В той же час відбулося зростання питомої ваги витрачання грошових коштів на оплату товарів (робіт, послуг) (на 5,73 пунктів структури), погашення позик (на 0,12 пунктів структури), оплату праці (на 0,01 пунктів структури) та оплату відрахувань на соціальні заходи (на 0,01 пунктів структури). Одночасно відбулося зменшення питомої ваги витрачання грошових коштів на придбання необоротних активів (на 0,09 пунктів структури), оплату зобов'язань з податків і зборів (на 0,36 пунктів структури) та інші витрачання (на 5,45 пунктів структури).

Результати аналізу коефіцієнтів ефективності використання грошових коштів підприємства показують, що виплати грошових коштів у 2023 р. випереджали їх надходження, тобто ПАТ «ТРАНС ОІЛ» мало недостатньо коштів

для покриття виплат. Рентабельність залишку грошових коштів на кінець 2023 р. зросла до 50,13 %.

Рентабельність витрачених та отриманих грошових коштів протягом 2022-2023 рр. мала тенденцію до зростання, що зумовлено зростанням фінансового результату та зменшенням негативного грошового потоку. Рентабельність чистого грошового потоку в 2023 р. порівняно з 2022 р. мала негативне значення. В 2023 р. відбулося незначне зростання коефіцієнта ефективності грошових потоків, що засвідчило про прискорення оборотності грошових коштів. Коефіцієнт руху грошових коштів в результаті операційної діяльності в 2023 році поступово зростає. Коефіцієнт ефективності грошових потоків від операційної діяльності протягом 2021-2023 рр. становив лише 0,05, -0,05 і -0,02 в результаті перевищення видатків над надходженнями грошових коштів. Коефіцієнт відношення грошового потоку від операційної діяльності до загальної суми боргу потім поступово почав зростати. Коефіцієнт рентабельності грошового потоку від операційної діяльності протягом 2021-2023 рр. коливався.

Показник надлишкового або дефіцитного сальдо грошових коштів – це ліквідний грошовий потік. ПАТ «ТРАНС ОІЛ» в 2021 р. і в 2023 р. підприємство мало дефіцитне сальдо грошових коштів (негативний ліквідний грошовий потік). Його розмір в 2021 році становив 44554 тис. грн., в 2023 році – 4414 тис. грн. В 2022 році на досліджуваному підприємстві був позитивний ліквідний потік і становив 99439 тис. грн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Афанасьева Л.К. , Крюкова А.П. Бухгалтерский учет в строительных организациях: Учебное пособие. СПб.: СПбГИЭУ, 2004.
2. Бондаренко Н. Організація обліку і контролю грошових коштів / Н. М. Бондаренко, В. В. Таран // Причорноморські економічні студії. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2017_17_46
3. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік : підруч. / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль. URL: <http://lib.istu.edu.ua/index.php?p=23&id=2331&par=422&page=1>
4. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні; Навчально-практичний посібник / За ред. С.Ф. Голова.- Дніпропетровськ: ТОВ "Баланс-Клуб", 2002 р.-768с.
5. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні; Навчально-практичний посібник / За ред. С.Ф. Голова.- Дніпропетровськ: ТОВ "Баланс-Клуб", 2002 р.-768с.
6. Верещагін С.А. Аудит у будівництві / С.А. Верещагін // Економіка і держава – 2012. – №1. – С. 45 – 49.
7. Гнатенко Є.П Проблеми обліку грошових коштів на підприємстві. Журнал ЕНОМІКА І СУСПІЛЬСТВО. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/5_ukr/74.pdf
8. Гордополова Н. В. Методика аудиту звіту про рух грошових коштів. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/19400>
9. Дакньків Й.Я., Лучко М.Р., Остап'юк М.Я., Бухгалтерський облік в галузях економіки: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 243 с.
10. Дерій М.В. Облік і контроль грошово-розрахункових операцій в житловому будівництві: дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит». URL: http://library.tneu.edu.ua/images/stories/praci_vukladachiv.
11. Задорожний З. Проблеми управлінського обліку витрат на оплату праці в будівництві. //Бухгалтерський облік і аудит. – 2004. - №10. С.37-42

12. Івченко Л.В СУТНІСТЬ ГРОШОВИХ КОШТІВ: ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ. URL: <http://global-national.in.ua/issue-10-2016/18-vipusk-10-kviten-2016-r/1996-ivchenko-l-v-sutnist-groshovikh-koshtiv-pidkhodi-do-viznachennya>
13. Ізмайлова К.В. Фінансовий аналіз в будівництві. – К: Кондор, 2007. – 236 с.
14. Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті : затв. постановою Правління Національного банку України від 21.01.04 р. № 22. Дата оновлення: 27.06.2019. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0377-04>
15. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 року № 291. Дата оновлення: 29.10.2019. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>
16. Інструкція про порядок відкриття та використання рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів : затв. постановою Правління Національного банку України від 12.12.2003 р. № 492. Дата оновлення: 04.04.2019. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>
17. Кошельок Г. В. Аналіз грошових потоків у системі управління підприємством / Галина Володимирівна Кошельок, Раїса Володимирівна Грінченко // Галицький економічний вісник. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/63/827.pdf>
18. Крупка Я. Д. Фінансовий облік: [підручник] / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь[та ін.]. – 4-те вид., доповн. та переробл. – Тернопіль :URL:<http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/37631/1/%D0%9A%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%BA%D0%B0.pdf>
19. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік : [навч. посібник] / О. В. Лишиленко. URL: <http://elcat.pnpu.edu.ua/pdf>
20. Ліміт готівкових розрахунків у 2020р. Бізнес. URL: https://biz.ligazakon.net/news/184459_lmt-gotvkovikh-rozrakhunkv-khochutstotno-zmenshiti.

21. Лісна І. Бухгалтерський облік в будівництві. //Бухгалтерський облік і аудит. – 2005. - № 103. – С. 37-43
22. Мага К. І. Класифікація грошових коштів та їх еквівалентів // Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: збірник наукових праць студентів Тернопільського національного економічного університету. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/684/1/38.pdf>
23. Макаренко О.В. Аналіз нормативно-правового регулювання обліку грошових коштів. Наукові праці SWorld. 2017. №1. С. 8-14. URL: <https://www.sworld.com.ua/konfer42/28.pdf>
24. Меліхова Т. О. Методичні засади проведення внутрішнього аудиту касових операцій як дієвий засіб підвищення ефективності діяльності підприємства. Економіка та держава. 2019. № № 5. С. 9–15. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=4316&i=1>
25. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів» від 01.01.2012. Дата оновлення: 01.01.2012. URL: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_019
26. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Дата оновлення: 23.07.2019. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
27. Несходовський І.С. Облік грошових коштів та контроль їх виконання в підприємствах торгівлі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.09 “Бухгалтерський облік, аналіз та аудит”. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/ard/2009/09nisvpt.zip>.
28. Плікус І. Й. Аналіз грошових потоків промислового підприємства / І. Й. Плікус // Регіональні перспективи. – 2002. – №5(24). – С.78-81.
29. Податковий кодекс № 2755 - VI від 02.12.2010р. зі змінами та доповненнями. Дата оновлення: 21.11.2021, підстава - 1617-IX// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
30. Податковий кодекс України // Голос України – 2010. – 3 грудня

31. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : затв. постановою Правління Національного банку України від 29.12.2017 р. № 148. Дата оновлення: 12.11.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#n19>

32. Правила визначення платіжних ознак та обміну банкнот, розмінних та обігових монет національної валюти України : затв. постановою Правління Національного банку України від 03.12.2018 р. № 134. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0134500-18>

33. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.99 р. № 996-XIV. Дата оновлення: 16.11.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>

34. Про застосування електронних контрольно-касових апаратів і товарнокасових книг при розрахунках із споживачами у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг : Закон України від 06.06.96 р. № 227/96-ВР. Дата оновлення: 13.07.2000. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/227/96%D0%B2%D1%80>

35. Станкевич Г. Особливості системи внутрішнього контролю підприємства та роботи внутрішнього аудитора. Журнал Аудитор України №9 (226) 2014р. - ст.32-37. - Режим доступу: <https://www.pspaudit.com.ua/files/stankevic.pdf>

36. Сук Л.К. Організація бухгалтерського обліку: [підручник] / Л.К. Сук, П.Л. Сук – К.: Каравела, 2009. – 624 с. . - Режим доступу: <https://ukrtextbook.com/finansovij-oblik-suk-l-k/>

37. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон – Тернопіль:, ТНЕУ, – 2016 – 304 с. 81. Чебанова Н. В. Бухгалтерський облік на підприємствах залізничного комплексу : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Н. В. Чебанова, Т. І. Єфіменко, О. Г. Кірдіна, В. Ф. Мінка, В. М. Орлова; Укр. держ. акад. залізнич. трансп. - Харків : УкрДАЗТ, 2014. - 508 с. . - Режим доступу: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19240/1/Fin%20analiz%20Verstka.pdf>

38. Хом'як Р.Л., Лемішовський В.І., Бухгалтерський облік в Україні: Навч. посіб. – Львів: Інтелект-Захід, 2005. – 1072 с.

39. Чухно А. А Природа сучасних грошей, кредиту та грошово-кредитної політики / А. А. Чухно // Фінанси України. - 2007. - № 1. - С. 3-16. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2007_1_2

ДОДАТКИ

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу 1)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	Коди		
Приватне акціонерне товариство "Транс Ойл"	за СДРІОУ	2023	01	01
Територія <u>Шевченківський р-н., м. Київ</u>	за КАТОТТГ	24582366		
Організаційно-правова форма господарювання <u>Приватне акціонерне товариство</u>	за КОПФГ	230		
Вид економічної діяльності <u>Оптова торгівля хмичовими продуктами</u>	за КВЕД	46.75		
Середня кількість працівників, осіб <u>3</u>				
Одиниця виміру: <u>тис. грн. з одним десятковим знаком</u>				
Адреса, телефон <u>Україна, 01032, м. Київ Шевченківський р-н, вул. Олеся Гончара, буд. 55-А</u>		0503348405		

1. Баланс на 31 грудня 2022 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	1801006	
			На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	-	-	-
Первісна вартість	1001	-	-	-
Накопичена амортизація	1002	(-)	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-	-
Основні засоби :	1010	152,7	152,7	152,7
первісна вартість	1011	586,7	586,7	586,7
знос	1012	(434,0)	(434,0)	(434,0)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-	-
Інші необоротні активи	1090	1 108,5	1 108,5	1 108,5
Усього за розділом I	1095	1 261,2	1 261,2	1 261,2
II. Оборотні активи				
Запаси :	1100	27 688,8	25 088,1	25 088,1
у тому числі готова продукція	1103	27 688,8	25 088,1	25 088,1
Поточні біологічні активи	1110	-	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 218,6	1 218,6	1 218,6
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	23,5	5,1	5,1
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-	-
Усього за розділом II	1195	28 930,9	26 311,8	26 311,8
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-	-
Баланс	1300	30 192,1	27 573,0	27 573,0

Продовження додатка А

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	18,8	18,8
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	5 510,4	5 566,4
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	5 529,2	5 585,2
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	436,3	436,3
розрахунками з бюджетом	1620	4,7	12,3
у тому числі з податку на прибуток	1621	4,7	12,3
розрахунками зі страхування	1625	3,2	2,4
розрахунками з оплати праці	1630	6,3	4,8
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	13 000,0	13 000,0
Усього за розділом III	1695	13 450,5	13 455,8
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	30 192,1	27 573,0

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2022 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	3 041,6	1 366,2
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	3 041,6	1 366,2
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(2 973,3)	(1 340,0)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(2 973,3)	(1 340,0)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	68,3	26,2
Податок на прибуток	2300	(12,3)	(4,7)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	56,0	21,5

Керівник

(підпис)

Савицький Сергій Миколайович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Савицький Сергій Миколайович

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	Коди
Приватне акціонерне товариство "Транс Ойл"	2024 01 01	
Територія м. Київ, Шевченківський р-н	за ЄДРПОУ	24582366
Організаційно-правова форма господарювання	за КАТОТГГ	UA8000000001078669
Вид економічної діяльності	за КОПФГ	233
Середня кількість працівників, осіб	за КВЕД	46.75
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон		5947051
вул. О. Гончара, буд. 55 а, м. Київ, 01030		

1. Баланс на 31 грудня 2023 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	1801006	
			На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	-	-	-
Первісна вартість	1001	-	-	-
Накопичена амортизація	1002	(-)	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-	-
Основні засоби :	1010	152,8	152,8	152,8
первісна вартість	1011	586,7	586,7	586,7
знос	1012	(433,9)	(433,9)	(433,9)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-	-
Інші необоротні активи	1090	1 108,5	1 108,5	1 108,5
Усього за розділом I	1095	1 261,3	1 261,3	1 261,3
II. Оборотні активи				
Запаси :	1100	26 575,6	26 575,6	26 575,6
у тому числі готова продукція	1103	22 718,2	22 718,2	22 718,2
Поточні біологічні активи	1110	-	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 218,6	1 218,6	1 218,6
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	14,9	19,1	19,1
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	15,8	15,8
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	5,1	32,5	32,5
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-	-
Інші оборотні активи	1190	2 168,1	2 168,1	2 168,1
Усього за розділом II	1200	29 982,3	30 029,7	30 029,7
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-	-
Баланс	1300	31 243,6	31 291,0	31 291,0

Продовження додатку Б

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зарєстрований (пайовий) капітал	1400	18,8	18,8
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	5 566,4	5 624,7
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	5 585,2	5 643,5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	403,5	404,5
розрахунками з бюджетом	1620	33,3	29,8
у тому числі з податку на прибуток	1621	32,7	29,6
розрахунками з страхування	1625	0,6	-
розрахунками з оплати праці	1630	4,8	1,2
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	13 005,0	13 002,8
Усього за розділом III	1695	13 447,2	13 438,3
Усього за розділом III	1700	-	-
IV. Зобов'язання, пов'язані з оборотними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1900	31 243,6	31 291,0
Баланс			

2. Звіт про фінансові результати
за _____ Рік 2023 _____ р.

Стаття	Код рядка	За звітний період	Код за ДКУД 1801007	
			За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	-	-	-
Інші операційні доходи	2120	450,0	450,0	3 041,6
Інші доходи	2240	-	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	450,0	450,0	3 041,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(-)	(-)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(400,6)	(400,6)	(2 973,3)
Інші витрати	2270	(-)	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(400,6)	(400,6)	(2 973,3)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	49,4	49,4	68,3
Податок на прибуток	2300	(8,9)	(8,9)	(12,3)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	40,5	40,5	56,0

Керівник

Савицький Сергій Миколайович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2023 р.

Форма № 3		Код за ДКУД		1801004
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
1	2	3	4	
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності				
Надходження від:		3750	5029	
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000			
Повернення податків і зборів	3005	-	-	
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-	
Цільового фінансування	3010	-	-	
Інші надходження	3095	200	317	
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	(298)	(313)	
Праці	3105	(1240)	(850)	
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(203,3)	(336,8)	
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(-)	(-)	
Інші витрачання	3190	188	812	
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	2020,7	3034,2	
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200	-	-	
необоротних активів	3205	-	377,5	
Надходження від отриманих: відсотків	3215	45,82	39,53	
дивідендів	3220	41,12	33,228	
Надходження від деривативів	3225	-	-	
Інші надходження	3250	-	-	
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255	(-)	(-)	
необоротних активів	3260	(-)	(-)	
Виплати за деривативами	3270	(-)	(-)	
Інші платежі	3290	(80,93)	(87,79)	
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	6,01	362,468	
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності				
Надходження від: Власного капіталу	3300	4200	3800	
Отримання позик	3305	318	523	
Інші надходження	3340	76	84	
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	(-)	(-)	
Погашення позик	3350	(80,96)	(99,48)	
Сплату дивідендів	3355	(-)	(-)	
Інші платежі	3390	(110)	(115,09)	
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	4403,04	4291,91	
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	6429,75	3793,854	
Залишок коштів на початок року	3405	3891,146	94,68	
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-	-	
Залишок коштів на кінець року	3415	2538,604	3891,146	

Керівник
Головний бухгалтер

Продовження додатку Г

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
капіталу: Викуп акцій (часток)									
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265								
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270								
Вилучення частки капіталі	4275								
Інші зміни в капіталі	4290								
Разом змін у капіталі	4295					376			376
Залишок на кінець року	4300	7770				(81)			7689

Керівник
Головний бухгалтер

Виписка з особового рахунку

Назва клієнта / Customer name:
Ідентифікаційний код / Tax ID:
Адреса клієнта / Customer Address:
Рахунок в ОДБ / Account ID ABS:

АТ ОТП БАНК, м.Київ
 01033, м.Київ, ул.Жиньківська, 43
 Тел.: (+38 044)490-05-00
 Факс: (+38 044)490-05-01
МФО: 300528
SWIFT: OTRUUA1C
МФО: 300528
ПАТ "ПРАНС ОІГ"
 24582366
01032, м.Київ, вул. Олена Гончара, буд. 55-А
UAN 68 300528 000026006455014830 UAN

Виписка з особового рахунку

Дата / Date : з / from 22.04.2024 по / to 25.04.2024

Рахунок/Account		Контрагент / Counterparty		Контрагент / Counterparty		Контрагент / Counterparty	
Назва/Name	Ідент код / Tax ID	МФО/Bank code	Назва банку/Bank name	№ док. / Doc №	Вид док. / Doc type	Дебет/Debit	Кредит/Credit
Залишок на кінець періоду/Closing balance:							
Дата / Date: 23.04.2024	UA 71 899998 0313090053000026001	37993783	899998	372	Платіжна інструкція	132,75	0,00
	ГУК у м.Києві/м.Київ/1011000		Казначейство		Проведено банком:15:48:04		
			України(ел. адм. подат.)				
Усього оборотів за день/Total: 23.04.2024							
Залишок на кінець дня/Closing balance:						10797,00	0,00
Дата попередньої операції / Previous transaction date: 08.04.2024							
Дата / Date: 23.04.2024	UA 88 899998 0000355669201022615	44116011	899998	374	Платіжна інструкція	1947,00	0,00
	ГУ ДПС у м.Києві		Казначейство		Проведено банком:15:55:40		
			України(ел. адм. подат.)				
Дата / Date: 23.04.2024	UA 16 305299 0262046400933438476	2486705288	305299	375	Платіжна інструкція	3461,50	0,00
	САВИЦЬКА ОЛЕНА ОЛЕКСАНДРІВНА		АТ КБ "ТригваБанк"		Проведено банком:15:03:46		
Дата / Date: 23.04.2024	UA 19 320984 0000026200210398098	2552610258	320984	376	Платіжна інструкція	3662,75	0,00
	Савицький С.М.		АТ "ПРОКРЕДИТ БАНК"		Проведено банком:15:03:46		
Дата / Date: 23.04.2024	UA 77 899998 0333149340000026011	37993783	899998	373	Платіжна інструкція	1593,00	0,00
	ГУК у м.Києві/Шевченківському р-ні		Казначейство		Проведено банком:15:51:01		
			України(ел. адм. подат.)				
Усього оборотів за день/Total: 23.04.2024							
Залишок на кінець дня/Closing balance:						10797,00	0,00
Усього оборотів за період/Total for period:							
Залишок на початок періоду/Opening balance:						10797,00	0,00
Залишок на кінець періоду/Closing balance:						10797,00	0,00

CS Manager: BABYUN

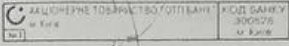

020 - Віддільне відділення

Надруковано:25.04.2024 16:36

Стр. 1 з 1

Платіжна інструкція

Дата складання «05» квітня 2024 р.		Дата прийняття до виконання «05» квітня 2024 р.	
ПЛАТІЖНА ІНСТРУКЦІЯ № 366			
Платник	ПАТ "ТРАНС ОІЛ"		
Код платника	24582366		
Надавач платіжних послуг платника	АТ "ОТП БАНК"	Рахунок платника №	СУМА
Отримувач	ПрАТ "ВФ Україна"	UA 68 300528 0000026006455014830	2050,50
Код отримувача	14333937	Рахунок отримувача №	
Надавач платіжних послуг отримувача	АТ "Райффайзен Банк"	UA 06 380805 0000026007343989211	
Сума словами			
<i>Дві тисячі п'ятдесят гривень 50 копійок</i>			
Призначення платежу 295380266755 Оплата за надані послуги згідно рахунку 3133592395 від 31.03.2024, у т.ч. ПФ 7,5% 120.62, у т.ч. ПДВ 20% 321.65			
ДР			
М.П. Підпис платника			
			
		Дата виконання «05» квітня 2024 р.	
		Дата валютування «__» ____ 20__ р.	
		Підпис надавача платіжних послуг	

...щодо укладено: 25.04.2024 16:3

Квитанція

- Отримано: 28.02.2024 12:29
- Одержувач: 24582366

Квитанція №2
Підприємство: 24582366 Приватне акціонерне товариство "Транс Оіл"
Звіт: 1-м, 2-м. Фінансова звітність малого підприємства
За період: Рік, 2023 р.
Звіт доставлено до Системи електронного звітування органів державної статистики України 27.02.2024 у 18:19:33
Реєстраційний номер звіту: 9003645839
(800100024582366S011001310000027122023.XML)
Звіт відповідає формату, визначеному Держстатом України.
Кваліфіковані електронні підписи перевірено.
Звіт прийнято для подальшої обробки. У випадку виявлення помилок при здійсненні обробки даних звіту в органах державної статистики та(або) необхідності надання уточнень Вам буде повідомлено додатково.

Відправник: Система електронного звітування органів державної статистики України

[\Показати документ](#)

- Підписи: Печатка 43005393 Державна податкова служба України. "ОТРИМАНО"
"Шлюз захисту" 37507880 Шлюз Держстат
- Ім'я файла: 800100024582366S011001310000027122023.XML
- Спосіб прийому: З використанням прямого з'єднання

Видаткова накладна

Видаткова накладна № 130901 від 13 вересня 2019 р.

Постачальник: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АГРОТЕХНОЛОДЖІ"
 П/р 26001461118, у банку АТ "Райффайзен банк Аваль", МФО 380805,
 Україна, 04119, м.Київ, вул.Дегтярівська, будинок № 25/1, тел.: 0444952056,
 код за ЄДРПОУ 33791368, ІПН 337913626593

Покупець: Приватне акціонерне товариство "ТРАНС ОІЛ"
 03680, м.Київ, бульвар Івана Лепсе, будинок № 4, корпус 1, офіс 420, тел.: (044) 594-70-51, 594-70-53,
 дод. 0503348405

Договір: № 01/19-АТ від 11 березня 2019 року

Розр. док.: Рахунок на оплату покупцю № АП184 від 04 вересня 2019

Склад: м. Черкаси

№	Товар	Кіл-сть	Од.	Ціна без ПДВ	Сума без ПДВ
1	Фортеця Тотал KE 10л (фунгіцид) (Код УКТ ЗЕД6 3808 92 50 90)	1000	л	306,31	306310,00

Всього: 306310,00
 Сума ПДВ: 61262,00
 Всього із ПДВ: 367572,00

Всього найменувань 1, на суму 367572,00 грн.

Триста шістдесят сім тисяч п'ятсот сімдесят дві гривні 00 копійок

У т.ч. ПДВ: Шістдесят одна тисяча двісті шістдесят дві гривні 00 копійок

Місце складання: м. Київ

Від постачальника

Пастух Славина Кириївна

* Відповідальний за здійснення господарської операції і правильність її оформлення

Отримав(ла)

За довіреністю

Відомість про вантаж

ВІДОМОСТІ ПРО ВАНТАЖ

№ з/п	Найменування вантажу (номер контейнера), у разі перевезення небезпечних вантажів, клас небезпечних речовин, до якого віднесено вантаж	Один. виміру	Кількість місць	Ціна без ПДВ за одиницю, грн	Затягнена сума з ПДВ, грн	Вид пакування	Документи з вантажем	Маса бруutto, т
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Штефстроєві	п	20,000	520,97	12503,28	п		
Всього:			20,000		12503,28			

Здав (відповідальна особа вантажовідправника) _____ Приймав водій/експедитор _____ Здав водій/експедитор _____ Приймав (відповідальна особа вантажодержателя) _____

(П.І.Б., посада, підпис, печатка) (П.І.Б., посада, підпис) (П.І.Б., посада, підпис) (П.І.Б., посада, підпис, печатка)

ВАНТАЖНО-РОЗВАНТАЖУВАЛЬНІ ОПЕРАЦІЇ

Операція	Маса бруutto, т	прибуття	час (год., хв.)	простоя	Підпис відповідальної особи
10	11	12	13	14	15
Навантаження					
Розвантаження					

